У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-5740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 241. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 30-го ГРУДНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, DECEMBER 30, 1971 No. 241. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Середа, 29 грудня 1971

В АМЕРИЦІ

У ПЕРШОМУ МІСЯЦІ 1972 РОКУ напевно взагалі не буде покликань до американської Армії, бо за законом покликані до війська мають дістати повідомлення за 30 днів наперед, а ніхто таких повідомлень ще не одержав. У колах департаменту оборони говорять, що в першому кварталі 1972 року кількість покликаних на військову службу не перевищить всього 10 000 осіб.

ПОНАД 500 ДУШ ЗАГИНУЛИ ПІД ЧАС РІЗДВЯНИХ СВЯТКУВАНЬ на дорогах ЗСА від нещасливих випадків. Є побоювання, що кількість жертв значно вища, бо ще не зібрано всіх відомостей. Раніше припускали, що цього року під час Різдвяних свят загине 620 осіб. Багатьох нещасливих випадків сподіваються на шляхах і в Новорічну ніч, коли не всі власники авт відповідно себе контролюють через алкоголь.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ „Тімстерів" Джеймс Гоффа, випущений на свободу з тюрми з доручення президента Р. Ніксона, може брати участь у дискусіях і промовляти на тему профспілкового життя. Крім того, Д. Гоффа одержить залеглі йому гроші із профспілки, що разом становить 1 мільйон 200 тисяч долярів.

МИТНЕ БЮРО ПОВІДОМИЛО З ВАШИНГТОНУ, що за перші 11 місяців 1971 року було знайдено й сконфісковано 1,315 фунтів отруйної „героїни", майже в дев'ять разів більше, ніж за той же час минулого року. Значних успіхів досягнено в боротьбі проти шмуґлювання наркотиків і в інших ділянках.

ПЕРУАНСЬКИЙ ЛІТАК ІЗ 92 ЛЮДЬМИ НА БОРТУ, який зник минулої неділі десь у джунглях, напевно розбився: місцеві індійці посвідчили, що бачили літака на низькій висоті, а потім було чути два сильні вибухи. Рятувальні команди й досі не знайшли решток літака в непрохідних лісах.

ВПРОДОВЖ 5 МІСЯЦІВ У САН БЕРНАРДІНО, в Каліфорнії, пані Пеґґі Мек Гінніс діставала фінансову підтримку в відділу суспільної опіки, „велферу". Та підтримка надходила б і далі, але працівники „велферу" несподівано виявили, що вона йде не на новороджену дитину, а на собаку. Власниця новородженої собаки назвала її „Томасом" і переслала справку про „народження Томаса" до „велфару", злонавмисно не зазначивши, що йдеться про пса.

У СВІТІ

ПАРИЗЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ ПРО В'ЄТНАМ ЗБОЙКОТУЄ американська делеґація: вона не появиться на найближчому засіданні тієї „мирової" конференції, призначеному на четвер 30 цього тижня, подавши за причину, що Північний В'єтнам обстрілює неозброєні американські розвідчі літаки та використовує зневтралізовану смугу, як випадову базу для ведення своїх воєнних операцій проти Ляосу й Камбоджі. Теперішній голова американської делеґації Вілліям Портер заявив, що він готов „кожного дня і ночі" прийти на ділові явні чи тайні засідання, але не хоче тратити часу на сидження з „кловнами", які повторюють небелиці.

ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ ОСІБ ЇЗДИЛИ на Різдво із Західного Берліну і Західньої Німеччини до східньої частини того міста і краю, які стоять під комуністичною владою. 13.517 автомобілів із Західньої Німеччини переїхали внутрішньо - берлінський „мур ганьби" на схід, їдучи на день - два у відвідини своїх кревних і приятелів. Західнім берлінцям не вільно користуватись автами у переїзді до Східнього Берліну, а тільки підземкою, або міською залізницею: полегші у такій комунікації прийдуть щойно після ратифікування підписаного обома сторонами порозуміння.

В ІСТАНБУЛІ У ТУРЕЧЧИНІ ЗАСУДИЛИ двох юнаків і три молоді жінки на кару смерти за участь в убивстві у травні ц. р. ізраїльського генерального консула та за змову проти існуючого державного ладу у Туреччині. Засудженим жінкам негайно замінили кару смерти на досмертну в'язницю. Всі вони належали до підпільної революційної організації.

У ПІВДЕННІЙ АЗІЇ ПЕРЕБУВАЄ тепер римо - католицький кардинал Теренс Кук із Ню Йорку, який наслідує свого попередника, покійного кардинала Френсіса Спеллмана, який щороку їздив на Різдво до американських вояків у В'єтнамі й інших країнах Азії й Далекого Сходу. Кардинал Кук прилетів до індійської Калькути і відвідав підміський велетенський табір 250.000 бенгальських втікачів. З Калькути він відлетів до Таі (Сіяму) і Південного В'єтнаму.

ПОТРІБНО ЩЕ ТІЛЬКИ $ 14.000 ДО ЗАВЕРШЕННЯ 100-ТИСЯЧНОЇ МЕТИ ФОНДУ УККА

На початку грудня Український Конґресовий Комітет Америки проголосив інтенсивну кампанію Національного Датку до Народного Фонду, встановляючи мету цього фонду на 100.000 долярів. До цієї суми бракувало тоді ще 48.000 долярів. Протягом трьох тижнів зібрано $ 34,000, отже до 100-тисячної мети бракує ще тільки $ 14.000. У вівторок, 28-го грудня, до каси Народного Фонду вплинуло дальших $ 2.000, при чому більші суми надіслали громади: Янґставн ($ 550), Гемтремк ($ 500), Чикаґо ($ 250), Бруклин ($ 200), та Ню Гейвен ($ 150), а індивідуальні більші пожертви вплинули від д-ра Ярослава Очеретка з Ню Йорку ($ 100). Згідно з останніми підрахунками, дві громади склали понад 5.000 долярів (Ню Йорк з Бруклином — $ 7,188 та Філядельфія — $6,181). Нюарк-Ірвінґтон переслав $4,230, Чикаґо — $ 3,010, Дітройт-Гемтремк — $ 2,525, Гартфорд — $2,500 та Рочестер — $ 2,125. Дванадцять громад (Воффало, Ню Гейвен, Пітсбурґ, Клівленд-Парма, Джерзі Ситі, Бостон, Сиракюзи, Елизабет, Лорейн, Мілвокі, Балтимор і Янґставн) склали по більше ніж одній тисячі, а ряд інших громад їх доганяють. Згідно з інформаціями від екзекутивного директора УККА мґра Івана Базарка, впливи Національного Датку до канцелярії УККА в цих останніх днях грудня так збільшилися, що канцелярія вже не всліває висилати поквітування того самого дня, але це рівночасно дає добру надію, що 100-тисячна мета до кінця грудня буде досягнена. Бракує ж бо ще тільки 14.000 долярів.

Ніксон конферував з німецьким канцлером про подорож до Москви

Кі Біскейн, Флорида. — Президент Ніксон нараджувався тут у вівторок 28 грудня ц. р. з канцлером Німецької Федеративної Республіки (Західньої Німеччини) Віллі Брандтом про справи, пов'язані з заповідженою на весну 1972 року подорожею Президента до Москви. За твердженням газет, Президент запевнив Брандта, що він не піде у Москві на ніякі поступки щодо американських військ у Німеччині. Те саме запевнення дав західньо-німецькому міністрові закордонних справ Вальтерові Шеелеві, який товаришить Брандтові, державний секретар Вілліям Роджерс, який ствердив, що ЗСА вважають Північно-атлантійський Союз (НАТО) за головну підставу світового миру і що всі постанови щодо збройних сил на західньо-европейському континенті, включно з американськими, можуть прийматись тільки „в рамцях НАТО". Зрештою, Президент потвердив, що Америка ставиться прихильно до „східньої політики" В. Брандта, націленої на покращання взаємин з комуністичними державами, і він ґратулював Брандтові до отриманої ним мирової нагороди Нобеля. Наради з канцлером Брандтом були передбачені на два дні, вівторок 28-го і середу 29-го грудня ц. р.

Президент підписав законопроєкт про частинну реформу суспільної опіки

Вашингтон. — Президент Ніксон, перебуваючи у Білому Домі у Кейн Віскейн на Флориді, де відбувалася його зустріч із канцлером Західньої Німеччини Віллі Брандтом, підписав у вівторок 28-го грудня ц. р. схвалений Конґресом законопроєкт про частинну реформу суспільної опіки (велфер). Згідно з постановами цього закону, починаючи від 1-го липня 1972 року більшість із здібних до праці одержувачів допомог у рамцях суспільної опіки будуть зобов'язані реєструватися до праці або до вишколу в тій чи іншій професії. Підписуючи цей законопроєкт Президент підкреслив, що постанови його відповідають інтересам країни і заявив, що кожне завдання і кожна праця є почесним і від них не може відмовлятися ніхто із тих, хто дбає про себе і про свою родину. У конґресових колах думають, що схвалений Конґресом і підписаний Президентом законопроєкт про реформу суспільної опіки ще не є задовільний і що він не розв'язує усіх сполучених із цим проблем. Так само і през. Ніксон, підписуючи його, висловив сподівання, що Конґрес, повернувшися в січні 1972 року з вакацій, завершить свою працю над повною реформою суспільної опіки.

Проголосивши свою кандидатуру на президента ЗСА, Ліндзі заатакував Ніксона і демократичних конкурентів

Маямі, Флорида. — Посадник міста Ню Йорку, Джон Ліндзі виступив тут у вівторок 28 грудня ц.р. із проголошенням про своє рішення брати участь у президентських виборах 1972 року і добиватися номінації на кандидата у президенти від демократичної партії. Водночас із цим Ліндзі заатакував внутрішню політику уряду президента Ніксона, як також своїх евентуальних демократичних контркандидатів на президентську номінацію. Під час відбутої у Маямі пресової конференції Ліндзі наташрував політику вашинґтонських „центрів влади", закидаючи їм, що вони не дбають про потреби стейтів і міст і не турбуються проблемами злочинности, занепаду міст і расової дискримінації. До „центрів влади" у Вашинґтоні зарахував Ліндзі також й евентуальних демократичних кандидатів на президентську номінацію, теперішніх членів Сенату ЗСА. Проголосив своє рішення кандидувати на Президента ЗСА посадник Ліндзі чотири місяці після того, як він перекинувся із республіканської до демократичної партії. В історії ЗСА він перший із усіх 103 дотеперішніх посадників Ню Йорку виступив із формальним проголошенням своєї кандидатури у президенти ЗСА. Разом із цим Ліндзі заявив, що братиме участь у правиборах, які відбудуться на терені Флориди 14 березня. Проголошення кандидатури Ліндзі інші демократичні кандидати на Президента прийняли без виразніших коментарів, досить поблажливо. Запитаний у цій справі губернатор стейту Ню Йорку Рокефеллер заявив, що він надто зайнятий проблемами стейту, щоб займатися справою кандидатури Ліндзі.

У стейті Коннектикат збільшується кількість захворювань на „азійську грипу"

Гартфорд, Конн. — У стейті Коннектикат розпочалася епідемія захворювань на „азійську грипу", або „інфлюенцу". У багатьох школах майже не відбувалося навчання ще перед Різдвом, а тепер відсутність дітей ще більша, медичні центри переповнені хворими дорослими людьми. Люди по-різному переносять ту хворобу: в одних вона викликає болі голови й м'язів та почуття нудоти, в інших, крім болів, ще й вонітування, гострі шлункові ускладнення тощо. Керівник Протиінфекційного відділу здоров'я в стейті д-р Джеймс Гарт вважає, що це наслідки занесення до стейту певної видозміни „азійської грипи", так зв. „гонґ-конґської грипи". Хоча на багатьох підприємствах у стейті відчувається нестача робітників, директор Гартфордського департаменту здоров'я д-р Нортон Чосер вважає, що до справді великого розвитку епідемії не дійде, що „це вже її найвища кульмінаційна точка". Декілька випадків захворювань на „азійську грипу" зареєстровано в Нюйоркському стейті, але в самому Ню Йорку покищо відомий тільки один випадок. Зате в стейтах Юта, Канзас, Мишиґен, Колорадо, Айдаго й кількох інших зареєстровано чимало випадків захворювань на „інфлюенцу", або якусь дуже подібну до неї хворобу.

Америка продовжує бомбардування Північного В'єтнаму

Сайгон. — Вже четвертий день американське летунство з наземних і морських баз в Південному В'єтнамі, Ляосі і Таі (Сіямі) та з чердаків двох великих літаконосців у Тонкінській затоці переводили важке бомбардування різних військових цілей, складів і комунікаційних шляхів у Північному В'єтнамі. Американські керівні кола відмовляються ближче з'ясовувати цю справу, тільки пригадують заяви президента Ніксона, що коли комуністи захочуть використати відкликування з В'єтнаму американських військ для посилення власних воєнних дій, то Америка застосує протизаходи. Теперішнє бомбардування вважається властне за свого роду кару за комуністичні офензивні дії у Ляосі та Камбоджі, які посередньо загрожують 160.000 американських вояків у Південному В'єтнамі. Московські „Правда", „Ізвєстія" і аґенція ТАСС різко таврують ті налети, називаючи їх „американською гіпокризією і перфідією" та водночас засуджуючи Комуністичний Китай за його „мовчанку" в цій справі. Так само демократичні сенатори, кандидати на президента, Едмунд Москі, Гюберт Гомфрі і Джордж Мек-Говерн, як теж генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант, який урядує тільки до кінця цього тижня, наташрували відновлення бомбардування Північного В'єтнаму. Але речник Пентаґону Джеррі В. Фрідман заявив, що „ми не відновили кампанії бомбардування Північного В'єтнаму. Ми відповіли тільки в обмеженій мірі, в обмеженому часі, з обмеженою географією і обмеженими цілями" на комуністичні провокації. Комуністи твердять, що за останніх 5 днів вони збили 6 американських джетових бомбовиків. У Парижі обидві сторони відкликали призначене на 30 ц. м. засідання „мирової" конференції.

Бенґальці раді би мати добрі взаємини з Америкою

Дакка. — Діючий президент молодої Бенґальської держави, Саєд Насруль Іслям, відбув у приявності 8-ох членів бенґальського уряду першу пресову конференцію, на якій заявив, що його уряд з вдоволенням прийняв би нав'язання дипломатичних взаємин з З'єднаними Стейтами. Але ініціятива — заявив він — мусить вийти від Америки. Водночас він гірко висловлювався про те, що бенґальці „розчаровані" американською поставою і „не можуть забути протибенґальського становища Америки", що його вона зайняла під час індійсько-пакистанської війни. Із Східнього Пакистану, що його бенґальці проголосили своєю незалежною державою, почали перевозити вантажними автами пакистанських вояків, які склали були зброю, до Індії. Зате не відомо, що станеться з кількадесятьма цивільними західніми пакистанцями, які опинились в руках індійців та яким бенґальці закидають безчисленні важкі злочини, доконані проти автохтонного бенґальського населення. Названий вгорі бенґальський діяч апелював до пакистанського президента Зульфікара Алі Бутто, щоб той звільнив лідера бенґальців Шейка Муйбуру Рахмана, якого арештували були 25-го березня ц. р. і перевезли із Східнього до Західнього Пакистану. Тим часом Індія мусить помагати грішми, людьми, фахівцями і матеріялами, ба навіть харчами, щоб відбудувати і нормалізувати відносини у поруйнованій дощенту Бенґалії.

Комуністична „безпека" в Польщі ліквідує небезпечних для неї комуністів

Лондон. — Видаваний тут польський еміґраційний часопис „Na antenie" опублікував у числі 104-му за листопад ц. р. ревеляції про здійснювані у Польщі органами польської „служби безпеки" душогубства й напади на невигідних для неї комуністичних діячів. Так, наприклад, 23 серпня ц. р., у Варшаві був замордований у таємничих обставинах редактор комуністичного тижневика „Форум" Ян Ґерґард. Мешкання, що в ньому був забитий Ґерґард, находилося в окремому апартаментовому домі, призначеному для комуністичних остойників і в ньому живе між іншим також міністер польської „Оборони народової" і багато ґенералів. Розташований цей дім, що його у Варшаві називали „ґенеральським", напроти будинку американської амбасади, і його, як і амбасаду ЗСА, безперервно охороняють аґенти польської таємної й мундурованої поліції. Не зважаючи на всю цю охорону й сусідство ґенералів, напасникам вдалося пройти до мешкання Ґерґарда, приголомшити його залізним ломом, зв'язати йому руки й ноги, задушити і для всякої безпеки ще й пробити стилетом. Виконавши своє завдання, напасники вийшли з „Ґенеральського дому", сіли до Ґерґардового авта і спокійненько від'їхали. Авто знайдено потому на одній із варшавських вулиць. Спричинників нападу й морду — польській „безпеці" не вдалося досі знайти. Беручи до уваги факт, що з мешкання Ґерґарда не забрали вони наявних там грошей, ані інших речей, що виключає будь-який грабунковий мотив злочину, в загальній опінії Варшави панує переконання, що спричинниками цього жорстокого душогубства були таки ж самі органи „безпеки". Це тим більше правдоподібне, що убитий Ґерґард був членом спеціяльної комісії, створеної для розсліду грошових зловживань і політичних інтриґ польського Міністерства внутрішніх справ. Публікуючи такі ревеляції про замордування Ґерґарда, лондонська „На антене" пригадує, що в подібний таємничий спосіб був замордований польський діяч Богдан Пясецький і згодом, в 1961 р. був викинутий через вікно Генрик Голланд. Одночасно із вбивством Ґерґарда, невідомі спричинники провели також „наїзд" на мешкання іншого члена згаданої вище комісії, кол. віцеміністра закордонних справ Польщі і востаннє головного редактора журналу „Нове Дроґі" Маріяна Нашковського, розбиваючи при його відсутності вогнетривалу касу, забираючи збережені там таємні папери й поранюючи чи й убиваючи його служницю.

Українські інженери розв'язують проблеми води у Білоруській ССР

Московські „Ізвєстія" з 22 грудня 1971 р. у вістці „Споріднюються річки" сповістили, що в столиці Білоруської ССР в Менську та околицях не вистачає питтєвої води, а також води для потреб промисловости. Жителі Менську п'ють воду з підземних колодязів. Щоб розв'язати проблему води, вирішено прокласти канал і з'єднати дві білоруські річки: широку Вілію з маленькою Свислоччю, яка протікає біля Менська. Цікаво, що увесь проєкт прокладання каналу й „споріднення" тих річок виготували інженери з київського інституту і „Укрводканалпроєкту".

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

СВЯТ - ВЕЧІРНЯ РАДІЄВА ПРОГРАМА В НЮ ЙОРКУ

Старанням щотижневої української радіо-передачі „Гомін України" — відбудеться, в четвер, 6-го січня 1972 р. свят-вечірня радієва передача, на радіостанції W.E.V.D. на хвилях 97,9 F.M. від години 9-ої до 10-ої вечером, у Ню Йорку. Крім святочних побажань, привітів та розповідей про Різдвяні традиції в Україні — програма буде заповнена також українськими піснями-колядами та щедрівками у виконанні хорів та бандуристів. Як попередніх років, так і цьогорічну програму підготовляє та її переводить радієвий коментатор д-р Микола Сидор Чарторийський з дружиною Богданою та дітьми: Єлисаветою, Святославом та Богданом.

Я. СЛАВУТИЧ СТАВ ГОЛОВОЮ ОСЕРЕДКУ НТШ

У грудні 1971 р. відбулися перевибори Осередку Наукового Товариства ім. Шевченка на Західню Канаду, що має свій осідок в Едмонтоні в Альберті. На голову осередку обрано д-ра Яра Славутича, професора Альбертського університету. Інші члени управи: ред. М. Хом'як (заступник), Іван Хома (секретар), д-р Борис Рудик (скарбник), д-р Степан Монастирський. Дякуючи за обрання, д-р Я. Славутич згадав, що сто років тому його предок, харківський адвокат Михайло Жученко (1840-1888), був одним із засновників і щедрих добродіїв товариства.

„ВЕЧІР КНИЖКИ"

Мельбурн, Австралія. — Місцева Пластова громада влаштувала в Ессендоні гарний „Вечір української книжки", який відкрила кошова станиці Марта Семків. Доповідь про значення книжки виголосила Віра Дякун, інші пластунки виступали із співрозповідями по темі, читали твори. На вечорі виступали також юні початківці, які пишуть українською мовою: Одарка Федевич, Леся Шевченко, Катя Ткач, Ірина Грушецька. Найбільше рухливими й працьовитими виявились там українські дівчата. „Вільна Думка" ч. 46/1971 повідомила, що відбувся також продаж книжок, і закликає влаштовувати такі вечори всюди, де є обдарована українська молодь.

„Історія культурних рослин" Г. Гордієнка появилася у виданні УТГІ

Філядельфія. — У видавництві Українського Технічно-Господарського Інституту (УТГІ) у Мюнхені вийшла друком великою 387-сторінковою книжкою „Історія культурних рослин", що її написав інж. Гаврило Гордієнко, автор багатьох праць і статтей із цієї ділянки, друкованих досі у періодичній пресі чи в різних збірниках. Книжка складається із чотирьох розділів: Польові культури, Городні культури, Технічні культури і Дерева й подає історію вісімдесяти різних акліматизованих в Україні рослин. Доповнена ця енциклопедія українських рослин стосовною бібліографією, як також показником імен. У передмові до книжки автор підкреслює, що Україна „в історії культурних рослин (...) відіграла велику ролю, бо численні культурні рослини саме на території України акліматизувалися, натуралізувалися, до деякої міри українізувалися і вже потім розходилися по світі, як поліпшені культурні рослини українського екотипу". Стверджує також автор, що політична залежність України, була причиною того, що багато з рослин не мали свого правдивого родоводу. Кожен розділ і кожна стаття у збірнику „Історія культурних рослин" починається моттом з української поезії. Автор книжки Гаврило Гордієнко, народжений 1902 р. в Олександрівську на Катеринославщині, закінчив у 1928 р. Аґрономічно-Лісовий Факультет Української Господарської Академії у Подєбрадах і потім, в 1931-1939 р., вчив у народних школах Карпатської України і в 1942-1944 роках був асистентом при катедрі соціології Українського Вільного Університету в Празі. На еміґрації, з 1946 року був доцентом ботаніки УТГІ в Реґенсбурґу і згодом в Ню Йорку. З червня 1962 р. інж. Г. Гордієнко є старшим науковим співробітником УВАН у ЗСА.

Москва послала члена Політбюра Андрея Кириленка до Чіле

Москва. — Західні кореспонденти інформують, що з Москви до Чіле відлетів із іншими членами совєтської делеґації один із провідних членів Політбюра Андрей Кириленко. Формальною причиною для такої візити було відзначування 50-ліття створення комуністичної партії в Чіле. Насправді ж ідеться про затіснення зв'язків, для того і послано цього члена совєтського керівництва. Дотепер Москва стримувалась посилати туди відповідальних партійців, щоб не насторожувати ЗСА і самих чілійців проти режиму д-ра Алленде. Совєтський „прем'єр" А. Косиґін, промовляючи під час зустрічі з кубинським президентом Освальдом Дортікосом у Москві, вихваляв Кастра за його відвідини Чіле, Перу й Еквадору, вважаючи, що вони виявили „зростання впливів Куби на інші країни Південної Америки". Член Політбюра Андрей Кириленко вже був раз на відвідинах в Чіле у 1965 році, коли там відбувався конґрес чілійської комуністичної партії.

Більшість американців вважають В'єтнамську війну третьорядною справою

Прінстон, Н. Й. — Інститут Ґеллупа провів опитування населення з різних міст і місцевостей про те, що громадяни ЗСА вважають тепер за найважливішу справу чи проблему? З відповідей виявилось, що тільки 15 відсотків опитуваних далі трактують В'єтнамську війну, як найважливішу проблему ЗСА. З середини 1965 року по приблизно середину 1971 року круґло 40% американців трактували в'єтнамську війну, як одну з [illegible] води й повітря.
Ших проблем, але відтоді кількість таких людей змаліла. На перше місце тепер висуваються економічні проблеми, особливо зростання безробіття. Велике стурбовання серед населення викликає також збільшення кількости грабунків, злочинів та нападів. Наркоманія теж турбує американців, однак, тільки 8% з усіх опитуваних вважають її найбільшим лихом Америки. Ще менше опитуваних турбуються занеч[illegible]

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65 ¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Забутий ближній

„Люби ближнього, як себе самого", — учив Христос, воплочення якого у Вифлеємі саме тепер святкуємо — переважно нехтуванням Його божественної науки. Доказом цього може бути одна чи не найбільш занедбана в нашій українській суспільності ділянка: опіки над тими, хто такої опіки потребує.

Майже не буває дня, щоб редакції наших газет не одержали одного чи й кількох листів, що є справжніми голосами чорного розпачу. Пишуть люди з лікарень, із стейтових закладів для нервовохворих, з домів для старших або із таки своїх власних домів, прохаючи поради й допомоги в своїм горі.

Кожний з нас у своїй власній громаді, часом навіть у своїй власній родині міг би знайти різні приклади на найбільш потрібну і рівночасно найбільш занедбану ділянку нашого життя — суспільної опіки. Правда, в Америці ця опіка, мабуть, не має собі рівної в будь-якій іншій країні, але багато з наших громадян мають окремі проблеми: деякі не знають англійської мови настільки, щоб нею могли говорити про скомпліковані справи своїх недуг чи потреб, інші не мають довір'я до чужих лікарів, інші ще не „замериканізувались" настільки, щоб приймати будь-яку опіку від чужих людей.

Годі казати, що у нас нічого в цій справі не зроблено. Навпаки, зроблено навіть багато, але далеко ще замало в порівнянні до потреб. Суспільною службою у відповідній мірі займаються у нас ЗУАДК, Союз Українок, „Самопоміч", але вони не мають ані апарату, ані фондів, ані кваліфікованих людей, щоб могли тією опікою обслужити більше число осіб.

Все ж таки розв'язку цієї трагічної проблеми можна знайти, щонайменше треба її шукати. І шукати її не так централько на крайову мірку, як радше в кожній окремій громаді. Наші парафії, Відділи наших Союзів, разом з усіми місцевими організаціями повинні зорганізувати в кожній громаді свою місцеву суспільну службу, з відомою людиною та адресою, до якої можна було б у потребі звернутися бодай за порадою, як уже не конкретною допомогою. Кожний із нас знає, яким цілющим бальзамом може бути в нещасті бодай добре слово, слово підтримки і надії. І якщо ми не тільки шептатимемо слова молитви: „Люби ближнього, як себе самого", але й відповідно поступатимемо, розв'язка напевно знайдеться.

Привілеї без обов'язків

У своїй інавгураційній промові новообраний генеральний секретар Об'єднаних націй, австрієць д-р Курт Вальдгайм, поруч із нарікканням на розбіжності між великодержавами, які унеможливлюють Раді Безпеки приймати рішення у важливих справах, вказав на іншу болячку цієї найвищої міжнародної установи: брак грошей. Річ у тому, що щорічний бюджет Об'єднаних Націй, який на 1971 рік становив понад 160 мільйонів дол., виявляє щороку більший дефіцит, загрожуючи фінансовим банкрутством організації. Спричинниками такого стану є передусім Совєтський Союз, Франція і багато інших держав, які відмовились заплатити свою пайку на так звані мирові дії Об'єднаних Націй, себто вислання міжнародного війська до Конґа й Кіпру, щоб протидіяти громадянським війнам, а далі те, що цілий ряд держав залягають із вплачуванням своїх членських внесків. Насправді, головний тягар утримування Об'єднаних Націй лежить на З'єднаних Стейтах, тоді, коли багато держав - боржників, між ними й таких, які своєю територією і числом населення не дорівнюють навіть американському стейтові, раз-ураз займають в ОН вороже супроти ЗСА становище.

Такий стан не є притаманним тільки для відносин в Об'єднаних Націях. Ось на недавній Раді Директорів Українського Конґресового Комітету голова його Контрольної комісії ствердив жалюгідний факт, що багато центральних організацій - членів УККА залягають із своїми внесками й пожертвами, ба навіть — деякі члени Політичної Ради й Екзекутиви УККА занедбують цей свій обов'язок. Подібна ситуація й у різних інших наших установах та організаціях, де постала вже поважна проблема: що вчинити з такими членами, яких не хотілося б скреслювати із списків членів, які чомусь не вплачують тієї невеличкої суми, що напевно не становить в їх бюджеті поважної позиції.

Курт Вальдгайм правильно пригадав, що 19-ий параграф чартеру ОН передбачає можливість виключити ту державу з членів цієї організації, яка впродовж 2-ох років не заплатить своїх внесків. Біда, що таких боржників в ОН так багато, що вони не голосуватимуть за застосування в практиці цього розумного параграфу чартера.

БЕНҐЛА ДЕШ У ФРАНЦУЗЬКІЙ ОПІНІЇ

Париж. — Від першого дня індійсько - пакистанської війни французькі кореспонденти депешували, що і Пакістан, і Індія дуже вдоволені французькою невтральністю. І Франція справді залишилася невтральною вже просто тому, що не мала як вмішуватися у цей далекий для неї конфлікт.

Невтральною намагалася залишитися й преса і фактично залишилася, хоч для українського читача чи для читача будь - якого поневоленого народу ця невтральність часом була не зовсім приємна. Французькі бо кореспонденти тільки наголошували жорстокість війни, часто називаючи ввесь конфлікт безглуздим. У понятті „безглуздости" годі було розібратися: чи то вони вважали безглуздою поставу Пакістану, що не захотів визнати висліду виборів, проведених під контролею центрального уряду, у висліді яких абсолютну більшість у Бенґалії здобули автономісти Ліґи Авамі, чи безглуздою війну за самостійність Бенґла Дешу. Мабуть і одне, і друге, бо вони наголошували чисто гуманітарний момент конфлікту (наприклад, безглузду смерть 500 дітей, що згинули під час бомбардування міста Дакки, чи взагалі безглуздість пакістанських репресій, наслідком яких покинули свої бідні оселі 10 мільйонів втікачів), як і однозгідну поставу населення Східньої Бенґалії проти центрального уряду.

Безсторонньо клали вони натиск на гру великих держав у цьому конфлікті. Але надто безсторонньо знов же ставилися до самостійників Бенґла Дешу, не помічаючи, що проблема визволення стояла незалежно від волі й бажання великих потуг.

Об'єктивно намагаються тепер, після закінчення конфлікту, розглядати майбутнє Бенґла-Дешу, що опиняється із своєю самостійністю знову в павутинні гри великих потуг: молода держава, зовсім зруйнована, залежатиме від сторонньої допомоги. Першої допомоги вона може сподіватися від Індії, а що та не має засобів, то даватиме їх Москва, щоб здобути собі на цьому субконтиненті позиції, подібні до здобутих на Близькому Сході, в арабському світі. Розуміють, що у висліді перемоги над Пакістаном Індія виросла до розмірів нової потуги в Азії, конкуренції якої побоюється Китай, і тому він намагатиметься здобувати впливи в Бенґла Деші підтримкою крайніх лівих елементів, щоб внести революційний фермент.

Проте, основний натиск поклала преса Франції на розгляд зовсім нової ситуації, що створилася на форумі ОН, коли замість колишнього змагу двох таборів — американського й совєтського —, тепер почалася гра в трикутнику: Вашинґтон-Москва - Пекін. При цьому французькі журналісти співчувають ЗСА, які опинилися в дуже важкому стані. Французи не розуміють, що означає присутність 7-ої американської фльоти в Бенґальській затоці, і як може Вашинґтон не добачати, що його спільна з Китаєм позиція в обороні Пакістану вводить його в болото гіпокризії, бо як же ж міг Вашинґтон ставати в обороні Єгипту 1956 р., домагатись звільнення В'єтнаму французами, а настоювати на поневоленні й репресіях у Бенґла Деші?

І ця постава ЗСА зовсім незрозуміла для французів, яких годі запідозрювати в підтримці визвольних націоналізмів. Що ж бо значить оборона „непорушности кордонів" Пакістану за всяку ціну, коли вільні вибори дали абсолютну перевагу автономістам? Але дальша невтральність французів виявляється в тому, що вони побоюються розпаду Пакістану взагалі: складається він з різних національностей, об'єднуваних тільки релігією, яка давно вже перестала бути націотворчим чинником, за вийнятком вийнятків, як, наприклад, жидівський народ.

Та останніми днями пролунав голос зовсім не невтральний, а пристрасний. Він осамітнений, але має свою вагу, бо його подав письменник і політичний діяч світового розголосу — Андре Мальро.

На 69-му році життя, колишній доброволець в еспанській війні і великий прихильник де Голля, ця чолова постать західньої культури, зголосилась була добровольцем на визвольну війну Бенґла Дешу, якщо це було б потрібно. Тепер Мальро відкриває, що було понад 50 старшин, готових творити основу чужинецького леґіону в Східній Бенґалії. І він вірить, що ці 50 старшин обросли б незабаром більшою кількістю готових змагатися за визволення поневолених бенґальців, нехай би вже тільки тому, щоб дати змогу 10 мільйонам втікачів повернутися до своїх осель.

А. Мальро вмістив на сторінках „Фіґаро" відкритого листа до през. Ніксона, в якому осуджує поставу і Президента, і всієї держави ЗСА по боці Пакістану. Він уважає, що така постава найбільшої потуги світу, яка покликана боронити моральні основи у міжнародному житті, боронити свободу — незрозуміла. Бож що з того, що Пакістан союзник ЗСА, коли там перекреслюють вислід леґальних і урядом контрольованих виборів, а провідника опозиційної партії, що виграла, замикають до в'язниці? Чи можна собі уявити, питає А. Мальро, щоб у ЗСА переможений кандидат на президента заарештував переможця? Коли ЗСА уважають себе справжнім приятелем Пакістану, то чому не порадять Яхії Ханові притримуватися правил демократії та людяности? Чи през. Ніксон вважає, що 10 мільйонів утікачів залишають свої хати, тікають на голодову смерть отак собі, без причин, без терору?

Це не преса, не уряд, це тільки одна людина, що говорить іменем кількох десятків однодумців. Але чи не висловлює А. Мальро думки мільйонів людей, які самі не забирають слова і про яких ніхто не думав ні хвилини у всіх потягненнях, як не думав про моральний бік справи, про права й гідність людини та поневоленого народу?

Не маємо сумніву, що така стаття не була б вміщена у „Фіґаро", коли б під нею не стояв підпис А. Мальро чи людини подібного маштабу. Але — на нашу думку — робить честь Франції і її літературі ця стаття. Робить її А. Мальро, що має відвагу на власну думку, не зважаючи на свою репрезентативність, не зважаючи на те, чи його уряд вважатиме, що він порушує н е в т р альність Франції, чи ні.

Певно, це голос відірваний. Певно, він не в нашій обороні, але він в обороні принципу, принципу визволення поневолених, допомоги покривдженим. Доки є люди покрою А. Мальро, доти західня цивілізація не засуджена на смерть. Доти вона, навіть при всій фактичній невтральності, рівноважитиме куди хитріші потягнення Москви, яка завжди знайде спосіб виступити в обороні не нею поневолених.

Т. Дж.

„ВЕЛИЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ"

(Огляд совєтської преси — економіка)

„З великим політичним і трудовим піднесенням завершують перший рік п'ятирічки совєтські люди. Кожен день, наш сповнений великих успіхів на благо суспільства, на благо всього совєтського народу". Де джерело успіхів? — відповідь беремо з тієї ж київської газети „Молодь України" з 28 листопада 1971 року, з передової „Величні п е р с пективи": „Джерело цих успіхів — у мудрому керівництві партії".

Такий „парадний під'їзд". А що за ним, за „домом з парадним під'їздом"?

Торгівля на селах

Майже половина населення сучасної України — селяни. „Радянська Україна" з 17 грудня 1971 р. розповідає в нарисі „До міста по сірники":

„Жителі села виходили з автобуса, тримаючи в руках торбинки й сітки з ковбасою, хлібом, милом, пакунки з крупами, сіллю. Пересвідчившись, що з продовольчими товарами картина й справді непривабллива, цікавлюсь, як іде торгівля товарами господарського вжитку". — Виявилось, що селячи із села Боякин, Путивлівського району на Сумщині повинні „їхати до районового центру", щоб придбати мило, мильні порошки, барвники, фарби, меблі, скло, плин для чищення посуду, горшки, виделки, навіть сірники.

Можливо, це рідкісний випадок? Таке саме становище в більшості сіл Сумської області. У с. Реутинці Кролевецького району „по кожну дрібницю жителям доводиться їздити до районового центру". У м. Лебедині на крамницях вивіски сповіщають: „Городина"! А на полицях? — „капуста, буряки і морква, от і все. Овочів немає. А де ж поділись картопля, цибуля, яблука?" Винні нібито кооператори, а кооператори скидають вину на відсутність транспорту. Та для чого треба мати в селах транспорт, щоб продавати там же вирощувану капусту, картоплю чи яблука? Їх у багатьох селах не можна купити: „Немає городини на території колгоспного ринку", а „крамниці в багатьох райцентрах стоять напівпорожні".

Остаточний газетний висновок: „Сільський споживач, трудівник колгоспу чи радгоспу, інтеліґент не бажає марнувати час на те, щоб по кожну дрібницю їхати до міста".

Не бажає, але мусить.

Сумська область вважається в УССР „середньою", отже є ще й гірші.

Громадське харчування

У великих містах України є по кілька добре обладнаних ресторанів, куди заводять закордонних туристів. Але й там треба чекати по півтори - дві години, і там обслуга неввічлива, малий вибір страв та велика дорожнеча. У звичайних „їдальнях", „харчівнях" та „закусочних" — антисанітарні умовини, рої мух, тіснота, „вибір" лише із двох - трьох страв.

Щоб мати уявлення про стан громадського харчування в Україні, беремо для прикладу долю й недолю 150 000 студентів інститутів і технікумів Харкова.

„Харківська партійна організація тримає під контролею вузівські підприємства харчування (себто студентські), перевіряє їх роботу, допомагає", довідуємося з „Радянської України" з 18 грудня 1971 р., з нарису „Студент прийшов у їдальню". Виявляється, що у Харкові „студентських їдалень не вистачає, вони тісні". В Політехнічному інституті вчиться коло 9 000 студентів, „а посадочних місць у їдальні тільки 274, навантаження на одне місце в години „пік" — від 8 до 13 чоловіка". Іншими словами: один студент обідає, а 12 стоять за ним у черзі. В Авіяційному інституті: „Погане водопостачання, на фабриці-кухні немає овочесховища, немає рибного цеху, у посудомийному приміщенні встановлено машину малої продуктивности, що не відповідає пропускній спроможності обідових заль". Студенти, маючи годину на обід, стоять по півтори-дві години в черзі, пропускають лекції, скаржаться на брудні миски й ложки, на холодні борщі і на розтоплене морозиво. Названа вище газета стверджує: „Подібну картину можна спостерігати і в їдальнях інститутів механізації сільського господарства, і в фармацевтичному".

Дається взнаки бюрократично - соціялістична „пляннова" тяганина: „Міністерство вищої та середньої спецосвіти УССР вважає, що це справи міністерства торгівлі республіки, а міністерство торгівлі — навпаки".

Через таке обслуговування — не лише студентів і не лише в Харкові — найбільшу популярність мають „чайні". Про чай там ніхто, звичайно, й не згадує, бо в них продають горілку й пиво: шматок ковбаси, чарка (коли б то одна!) горілки — це „обід". Більшість їдалень і харчівень не продають вечер, отже й вечеряють у „чайній".

Громадський транспорт

Над Україною курсує багато літаків, однак українська звичайна трудяща людина послуговується ними найменше Метро, чи пак „сабвей", розбудовують у Києві, починають будувати в Харкові. Автотранспорт зростає — і зростають труднощі не лише купити авто за 3-4 тисячі рублів, бо й чекати на нього треба по кілька років: найгірше те, що власники приватних авт часто не мають бензини і запасних частин. Можна уявити їхні проблеми, коли звичайні сільські ковалі почали спеціялізуватися у виробництві запасних частин до авт!.. Найбільш вигідний і дешевий, відносно, спосіб транспорту в Україні це залізниці, але

(Закінчення на стор. 6-ій)

Інж. Павло Дубрівний

ПОЧАТКИ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ

Історичні умовини української нації не сприяли належному розвиткові народного господарства України і задоволення потреб її населення через колоніяльну залежність від її окупантів. Це й було причиною, чому в часі відродження української державности, в 1917-20 рр. був великий брак фахової інтеліґенції з різних ділянок господарства України. Наприкінці війни виснажена голодом у нерівній боротьбі з ворогом Армія УНР була переможена окупантом української землі, і частина її в кінці 1920 року опинилася в таборах інтернованих у Польщі. При зруйнованій війною промисловості країни та великих втратах в людях, серед яких було багато фахових сил, прийшлося населенню країни починати повоєнне життя. Частина фахової інтеліґенції, яка брала активну участь в будові держави і яка з політичних причин не могла повернутися на землі України, об'єдналася в Спілці Техніків Сільського Господарства (СТСГ) в Тарнові.

Значно більша частина української інтеліґенції опинилася в Празі, столиці ЧСР, і була зорганізована в Українському Громадському Комітеті (УГК) на чолі з Микитою Шаповалом. З ініціятиви УГК почали підготовляти програми навчання і вживати заходів перед урядом ЧСР для створення Української Господарської Академії (УГА). Задум вірних синів України знайшов вирозуміння у гуманіста і науковця, президента Т. Г. Масарика.

16 травня 1922 року Міністерство хліборобства ЧСР затвердило статут і програму навчання УГА, першої національної Політехніки на чужині і забезпечило її відповідними субвенціями. Осідком УГА було м. Подєбради біля Праги. З тією датою українська Політехніка почала свою діяльність над підготовою фахівців із різних ділянок промисловости. Члени СТСГ в Тарнові переїхали до Подєбрад і зміцнили своїми фаховими силами лекторський склад УГА.

Спочатку при Академії було педагогічного персоналу лише 31 особа, а вже в 1931 році професорів було 25, доцентів 19, лекторів 23, асистентів 23 і 10 професорських стипендіятів. Крім того на поодинокі дисципліни запрошено з Чеської Політехніки в Празі 26 викладачів.

На студії УГА вписалось 786 осіб, а з того закінчило: агрономію — 125, лісівників — 92, хеміко - технологів — 58, гідротехніків — 117 і економістів — 168. Видано українською мовою 229 фахових підручників і 698 наукових публікацій, з яких одна четверта чужими мовами. Ці статистичні дані — це тільки маленька краплина з проведеної цією високою фаховою школою праці.

При вписі на студії УГА кожний студент - стипендіят давав писемне приречення, що за рік навчання зобов'язується відпрацювати півтора року на рідних землях. Одначе, еміґраційні обставини не кожному дозволили виконати це приречення. З 560 абсольвентів школи тільки 98 особам пощастило переїхати до праці на західньоукраїнські землі в 1927-39 роках. При тому не легка була їх праця як політичних еміґрантів, бо вони були під постійним наглядом адміністраційного апарату.

Авторові цих рядків у 1928 р. в м. Краковці на Яворівщині комендант місцевої поліції заборонив скликати загальні збори кружка Т-ва „Сільський Господар" і, перевіряючи його документи, сказав: „Нехай пан їде до Києва і там учить хлопців господарки, а тут ми є на те, щоб учити хлопа умурозуму"...

Біля 118 абсольвентів УГА працювало над культурним і господарським піднесенням Закарпаття. На цьому клаптику України вони вклали надзвичайно велику працю, головно в шкільництві. Під час німецької окупації Чехо - Словаччини Закарпаття виявило волю створити власну державу і багато абсольвентів УГА у боротьбі наклали своїми головами на полі бою.

Поміж двома світовими війнами праця деяких абсольвентів УГА на західньоукраїнських землях виявлялась головно в споживчій та збутовій кооперації, а також в молочарській, кредитовій, продукційній і в Т-ві „Сільський Господар". При кружках Т-ва „Сільський Господар" в зимовій порі влаштовувано курси з різних ділянок сільського господарства. Секції Хліборобського Вишколу Молоді (ХВМ) при кружках Т-ва „С. Г." були досить поширені в Галичині і Волині, де не було сільсько господарських шкіл. Промотором цих секцій був

(Закінчення на стор. 3-ій)

Панас Феденко

МИНУЛО ПІВСТОЛІТТЯ

ЗИМОВИЙ ПОХІД АРМІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ 1919-1920 РР.

(23)

Польська інтеліґенція і письменні поляки, начитавшися фальшиво-„історичних" романів Генрика Сенкевича, вважали українців, білорусинів, литовців за приналежних до польського національного „інвентаря". Вони були певні, що польська історична місія — нести „культуру" цим народам, хоч би й „вогнем і мечем". Дуже мало було між поляками тоді людей далекозорих, які могли реалістично оцінити ситуацію, зрозуміти, що така імперія як Росія не розпадеться під комуністичним режимом, а ще зміцніє і стане більш агресивною, загарбницькою, ніж була царська Росія.

Польські політичні провідники, наприклад, Роман Дмовський, вожль Національ-Демократичної партії та інші, уявляли собі, що на території царської імперії, після захоплення влади большевиками, безладдя триватиме дуже довго, і це має використати Польща: захопити по змозі більшу частину білоруських та українських земель і якнайскоріше ці території колонізувати польським елементом, а українську та білоруську людність спольщити. Польський міністер Станіслав Грабський проголосив у 1919 році, після окупації Галичини польським військом, що за 25 років у цій країні не буде українців.

Знаємо тепер, яке фальшиве було це „пророцтво" Дмовського.

ЕПІЛОГ

Зимовий Похід Армії УНР закінчився 5 травня 1920 р. Після упертих боїв з переважними силами російської червоної армії вдалося нашому військові пробитися в районі Вапнярка-Рудниця-Ямпіль. Армія прямувала на захід, на злуку з частинами, що були створені заходами прем'єра Ісаака Мазепи в околиці Могилів-Ямпіль, під командою Олександра Удовиченка, Миколи Шаповала і Павла Шандрука в кінці лютого 1920 року. Армія УНР в Зимовому Поході перебувала не раз у критичній ситуації, головно через недостачу зброї, але талановиті командири і хоробрість козаків знаходили вихід і в найтяжчих умовах.

Зимовий Похід був не тільки стратегічним досягненням: то була подія великої політичної ваги. То було духове єднання війська з народом.

Для ворога-окупанта ця армія була невловима, бо про рух нашого війська по Правобережжю большевицька розвідка не могла здобути відомостей. Большевицький комісар Бражньов, що діяв тоді в Україні, зі злобою писав, що від українців не можна було добитися інформацій про українське військо, бо була одна відповідь: „не знаємо!" („В дыму костров").

На початку травня, коли відбулася нарада в Вінниці в присутності Петлюри, Мазепи, командирів Армії УНР та представників політичних партій, то промовці ствердили, що в Україні був підготований добрий ґрунт для державного будівництва: народні маси, спробувавши різних „програм" (большевицької, Скоропадського, Денікіна), стояли твердо на позиції УНРеспубліки. Успіх Зимового Походу Армії УНР був реальним доказом, що ідея самостійної демократичної України була єдиною популярною „програмою" в народних масах.

Історія визвольних рухів різних народів показує, що для успіху боротьби нації за державність не вистачає власних сил народу. Поляки двічі учинили повстання проти Росії (1830 і 1863 рр.), але цей рух був подавлений російською збройною силою. Тільки майже одноразовий упадок трьох імперій, що розділили в кінці 18 віку Польщу, дав можливість полякам створити незалежну державу в 1918 році.

Болгарія не могла б скинути турецьке панування 1878 р., коли б проти Туреччини не виступило було військо царської Росії. В 1930 р. писав польський політик Леон Василевський (батько відомої Ванди Василевської) в статті „Українське питання, як міжнародна проблема", що боротьба України за державність не досягнула своєї цілі, бо ми не мали сприятливої міжнародної коньюнктури.

Свіжа трагедія Біяфри в Африці у всіх перед очима, хоч ця країна мала деяку допомогу — матеріяльну й політичну — від Франції, Ізраїлю, сусідніх африканських республік. Але Українській Народній Республіці ніхто в світі не прийшов на поміч. Навпаки. Як сказано в Універсалі Уряду УНР 2 грудня 1919 р., що кликав Армію УНР до Зимового Походу, „Територія України вважалася і вважається як принадна здобич для кожного, хто може свої бажання піддержати оружною силою, а не як хата вільного Українського народу".

Провідники УНР надіялися, що міжнародна ситуація для України зміниться на нашу користь. У той час, з допомогою Англії, стали на ноги незалежні держави — Естонія, Латвія, Литва. На Кавказі були визнані фактично незалежні республіки Азербайджан і Вірменія, а Грузію визнано в Лондоні й Парижі юридично. Але минулася сприятлива міжнародна коньюнктура, і згадані держави опинилися в неситому череві Російської каторжної імперії.

Тим то, на згадку про успіхи й жертви Зимового Походу Армії УНР, наші почування мають неоднакове „забарвлення".

„З журбою радість обнялась", — писав поет. Ми сумуємо за синами й дочками народу, що впали в боротьбі за волю, і ми горді, що наші патріоти йшли в нерівний бій, коли доводилось „без надії таки сподіватись" (Леся Українка).

Російський письменник Кіндрат Рилеєв, що мав прихильність до визвольної боротьби українського народу, вложив в уста Северинові Наливайкові слова:

Но где, скажи, когда была
без жертв искуплена свобода? З

(Кінець)

НІ, НЕ БУЛО...

Ні, не було й повік не буде
Такого рідного, як ти.
Хороші й різні будуть люди
Повз мене ріками плисти.
А я, здригаючись ночами,
Боюсь хоч краплю розгубить
Того, що випито віками,
Що серце спогадом ятрить.
Лишися пам'яттю моєю,
Всією складністю своєю
Свого таланту і біди.
Своєю ніжністю і гнівом.
Всім тим, що іншим не дано,
Своїм жаданням і поривом
Вривайся бурею в вікно.
Голубоокий, сіроокий,
Колючоокий буревій.
Навіщо серцю тиша й спокій!
Не забувайсь! Не домалий!
Лишайся пам'яттю моєю,
Моєю сповіддю лишись.
Хай тою мукою моєю
Кохані хрестяться колись.

Львів

Любов ЗАБАШТА

ЗВІДОМЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД 1971 РОКУ

Хоч місяць листопад належить до найбільш активних, він не приніс сподіваних під кінець року успіхів. В ньому придбано 310 нових членів, але водночас втрати винесли величезне число 421 члени, найбільше за останніх дев'ять місяців. Мова цих чисел виразна: щоб покривати постійно зростаючі втрати, не вистане організувати стільки, скільки досі, але треба підвищити нашу „продукцію" нового нарибку членів, щоб не тільки покрити втрати, але також придбати конечну надвишку. Ще дальше головними причинами втрат було дозріння вивінувальних двадцятирічних грамот (202), передчасне згрошевлення грамот (77) та смертність (79). Правда, дальше збільшується висота забезпечення нових членів, проте, вона може вирівняти убуток під оглядом фінансовим, але не щодо числа осіб, згуртованих в нашій установі. А ми завжди рахували більше на членів, ніж на величину їх забезпечення.

Поміж місячними переможцями знаходимо наших обласних організаторів Степана Гавриша, Василя Оріховського, Василя Дідюка і Євгена Репету, а поміж непрофесійними, відділовими організаторами вибилися на чоло Богдан Зорич і Тарас Шпікула. Оба вони придбали в листопаді по 11 членів. Під оглядом суми забезпечення членів Богдан Зорич дальше зберігає незаперечне першенство. Поза двома акцидентовими грамотами, його дев'five нових членів забезпечено на імпозантну суму $ 23.000.00, тобто пересічна сума забезпечення тих членів досягла і перейшла $ 2,500.00, що на наші умови є дуже поважним досягненням.

На чолі Округ дальше вдержалося Чикаго, яке на пів сотні членів перевищило Філядельфію, яка знову ж на пів сотні перегнала Ню Йорк, Клівленд і Дітройт, як раніше, наступають на п'яти великому Ню Йоркові і готові при більшій напрузі, ще його перегнати. Між Відділами перше місце від ряду місяців займає 240-ий Відділ в Клівленді, ведений певною рукою свого секретаря Андрія Кігічака, який готовий здобути в цім році подвійне мистецтво: для свого Відділу і для себе індивідуально. З 76 новими членами, придбаними в цім році, А. Кігічак є першуном поміж відділовими секретарями й ледве чи хтось інший може його в цім році перевищити. Друге, третє і четверте місце поміж Відділами зпевнено зайняли чикагівські Відділи: 221 під проводом секретаря і головного радного Тараса Шпікули; ч. 379 під кермою секретаря Михайла Семкова і ч. 106 під проводом секретаря Володимира Ничая та при взірцевій допомозі організатора Андрія Іванюка. Всі ці п'ять відділові організатори разом із шостим Богданом Зоричем, секретарем великого Відділу ч. 432 в Торонто, перейшли індивідуально почесне число 50 нових членів у цім році. Поміж жінками перед веде Квітка Стецюк (33 членів), Люба Басько (27), Олександра Яворська (22), головна радна Анна Гарас (19), Марія Гаравус (16), Стелла Расн (15) і інші. Усім їм належиться признання й подяка, бо вони працювали не тільки за себе, але також за сотні тих осіб і Відділів, які не виконали, хоч могли, своїх зобов'язань. Сподіймося, що вони усвідомлять собі це й в новому році заслужать собі також на таке ж публічне відзначення.

ЗДОБУТКИ ЧЕМПІОНІВ ЛИСТОПАДА 1971 Р.

83 С. Гавриш — 15

353 В. Оріховський — 12

432 Б. Зорич — 11

221 Т. Шпікула — 11

407 В. Дідюк — 11

292 Є. Репета — 10

Ч. П.	Організатор	Відділ	Число членів	СУМА забезпечення	
1	С. Гавриш	83	15	$ 43,000	7 АДД
2	В. Оріховський	353	12	19,500	2 АДД
3	Б. Зорич	432	11	33,000	2 АДД
4	Т. Шпікула	221	11	26,000	4 АДД
5	В. Дідюк	407	11	39,000	5 АДД
6	Є. Репета	292	10	28,000	4 АДД

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНСОЮЗУ ПО КІНЕЦЬ ЛИСТОПАДА 1971 РОКУ

П. Ч.	Округа (осідок)	Кількість Відділів	Придбано чл. у листопаді	Разом у 1971 р.
1	Чикаґо, Ілл.	35	46	390
2	Філядельфія, Па.	37	47	344
3	Ню Йорк, Н. Й.	36	13	280
4	Клівленд, Огайо	19	20	276
5	Дітройт, Мич.	20	8	267
6	Торонто, Онт.	33	26	214
7	Вінніпеґ, Манітоба	22	9	153
8	Перт Амбой, Н. Дж.	12	12	142
9	Нюарк, Н. Дж.	22	15	134
10	Рочестер, Н. Й.	8	18	133
11	Піттсбурґ, Па.	19	8	130
12	Балтимор, Мд.	9	6	113
13	Ню Гейвен, Конн.	15	10	110
14	Джерзі Сіті, Н. Дж.	11	5	92
15	Шамокін, Па.	20	11	82
16	Алентавн, Па.	12	11	81
17	Сиракюзи-Ютика, Н. Й.	14	6	69
18	Монтреаль, Квіб.	9	—	56
19	Ніяґара, Онт.	9	2	55
20	Пассейк, Н. Дж.	6	2	49
21	Трой, Н. Й.	7	5	49
22	Янґставн, Огайо	10	2	44
23	Боффало, Н. Й.	10	7	36
24	Міннеаполіс, Мінн.	7	6	26
52	Вилкс Бери, Па.	9	—	18
26	Бостон, Масс.	5	—	16
27	Вунсакет, Р. Ай.	7	1	16
28	Скрентон, Па.	10	—	10
29	Лудлов, Масс.	5	2	5
30	Ст. Луїз, Мо.	7	1	4
31	Необ'єднані Відділи	27	11	75

НЕ Є ДОБРИМ БАТЬКО ТА МАТИ, ЯКІ НЕ ЗАБЕЗПЕЧАТЬ ДОСТАТНЬО СЕБЕ І СВОЇХ ДІТЕЙ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ. ВІД ЖИТТЬОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЖЕ ЗАВТРА МОЖЕ ЗАЛЕЖАТИ ЇХ ВЛАСНА ДОЛЯ ТА ДОЛЯ ЇХ ДІТЕЙ!

НАЙКРАЩІ ОРГАНІЗАТОРИ УНСОЮЗУ, ЯКІ ПО КІНЕЦЬ ЛИСТОПАДА 1971 ПРИЄДНАЛИ 10 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ

П. Ч.	Організатор	Відділ	Кільк. чл.	П. Ч.	Організатор	Відділ	Кільк. чл.
1	В. Дідюк	407	199	47	А. Копистянський	327	16
2	С. Гавриш	83	145	47	О. Хома	383	16
3	В. Оріховський	353	93	52	Б. Вовчик	35	15
4	Є. Репета	292	90	52	А. Саноцький	158	15
5	А. Кігічак	240	76	52	Стела Расн	171	15
6	Т. Шпікула	221	65	52	П. Залуга	183	15
6	М. Семків	379	65	52	М. Гентош	305	15
8	Б. Зорич	432	55	52	В. Гавриляк	316	15
9	А. Іванюк	106	51	52	В. Вишиваний	361	15
10	В. Гірняк	341	42	59	М. Отрок	14	14
11	М. Ткачук	114	35	59	П. Когут	56	14
12	Квітка Стецюк	25	33	59	В. Верещинський	75	14
12	Т. Кубарич	217	33	59	П. Бабич	115	14
14	П. Федик	292	32	59	М. Мартиненко	245	14
15	М. Хоманчук	5	31	59	В. Труфин	26	14
15	А. Джула	161	31	65	Ольга Марущак	82	13
17	П. Головачук	42	28	65	О. Сидор	90	13
17	М. Фединишин	155	28	65	Я. Сенишин	192	13
17	М. Нич	397	28	65	Р. Припхан	399	13
20	А. Ціздин	55	27	65	І. Телюк	414	13
20	Люба Басько	94	27	70	Анна Хомин	32	12
20	Б. Дейчаківський	233	27	70	С. Мисак	104	12
23	М. Турко	63	26	70	Г. Корб'як	146	12
23	І. Петрунцьо	78	26	70	Ґеновефа Жеребняк	180	12
23	Р. Чучкевич	346	26	70	С. Мелінишин	220	12
26	В. Палідвор	204	23	70	П. Сильчак	257	12
26	І. Кніґницький	430	23	70	Є. Мотрович	295	12
28	Олександра Яворська	344	22	70	І. Даньківський	375	12
28	В. Запаранюк	484	22	70	Софія Куца	440	12
30	Р. Куропась	20	21	79	Я. Леськів	133	11
30	М. Кальба	226	21	79	П. Ліщак	230	11
30	А. Скібіцький	285	21	79	Е. Гомотюк	277	11
30	В. Попович	367	21	79	В. Гуссар	289	11
30	Л. Вовк	444	21	79	Г. Кисіль	336	11
35	Анна Гарас	47	19	79	О. Продивус	356	11
35	Е. Притула	337	19	79	І. Пригода	361	11
35	Д. Пиш	458	19	79	Ф. Петрик	362	11
38	А. Вовк	6	18	79	П. Дяків	427	11
38	М. Бобечко	102	18	88	Олена Олек	22	10
38	І. Гуцайлюк	147	18	88	В. Жмудь	57	10
38	А. Слюсарчук	174	18	88	М. Ґлова	128	10
38	М. Захарко	349	18	88	Д. Дидик	170	10
38	О. Ярема	372	18	88	А. Гнатюк	182	10
38	Б. Грицишин	422	18	88	В. Козак	213	10
45	М. Бобер	235	17	88	В. Олійник	387	10
45	Ю. Баранюк	371	17	88	В. Шаран	407	10
47	П. Шевчук	13	16	88	М. Малинівський	437	10
47	Марія Гаравус	127	16	88	Д. Заневич	441	10
47	Д. Кошильовський	183	16	98	Стефанія Кочій	472	10

НАЙКРАЩІ ВІДДІЛИ УНСОЮЗУ, ЯКІ ПО КІНЕЦЬ ЛИСТОПАДА 1971 ПРИЄДНАЛИ 10 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ

П. Ч.	Число Від.	Місцевість	Число членів	П. Ч.	Число Від.	Місцевість	Число членів
1	240	Клівленд, Огайо	94	58	349	Менвіл, Н. Дж.	18
2	221	Чикаґо, Ілл.	68	62	56	Вілінґ, Вест Вірджінія	17
3	379	Чикаґо, Ілл.	65	62	220	Чикаґо, Ілл.	17
4	106	Чикаґо, Ілл.	59	62	235	Россфорд, Огайо	17
5	432	Торонто, Онт.	55	62	336	Клівленд, Огайо	17
6	320	Балтимор, Мд.	44	66	8	Йонкерс, Н. Й.	16
7	361	Ню Йорк, Н. Й.	42	66	13	Вотервліт, Н. Й.	16
8	217	Рочестер, Н. Й.	40	66	14	Нюарк, Н. Дж.	16
9	94	Гамтрамк, Мич.	35	66	35	Чикаґо, Іл.	16
10	42	Пассейк, Н. Дж.	34	66	245	Трентон, Н. Дж.	16
10	161	Ембридж, Па.	34	66	383	Бріджпорт, Конн.	16
12	292	Дітройт, Мич.	33	66	423	Чикаґо, Ілл.	16
13	25	Джерзі Сіті, Н. Дж.	32	66	491	Летбрідж, Альберта	16
14	5	Асторія, Н. Й.	31	74	32	Філядельфія, Па.	15
14	183	Дітройт, Мич.	31	74	75	Дітройт, Мич.	15
16	20	Гамтрамк, Мич.	29	74	305	Магони Сіті, Па.	15
16	106	Колчестер, Конн.	29	74	399	Чикаґо, Ілл.	15
16	204	Ню Йорк, Н. Й.	29	74	505	Канора, Саск.	15
16	233	Лорейн, Огайо	29	79	82	Дітройт, Мич.	14
20	155	Перт Амбой, Н. Дж.	28	79	114	Чикаґо, Ілл.	14
20	397	Філядельфія, Па.	28	79	156	Честер, Па.	14
20	407	Торонто, Онт.	28	79	192	Геркімер, Н. Й.	14
20	418	Торонто, Онт.	28	79	266	Амстердам, Н. Й.	14
24	51	Чикаґо, Ілл.	27	79	341	Віндзор, Онт.	14
24	55	Куртіс Бей, Мд.	27	79	356	Омага, Небраска	14
24	344	Бавнд Брук, Н. Дж.	27	79	441	Форт Вілієм, Онт.	14
27	63	Форд Сіті, Па.	26	79	447	Томсон, Манітоба	14
27	78	Майнерсвил, Па.	26	88	10	Філядельфія, Па.	13
27	83	Філядельфія, Па.	26	88	90	Централія, Па.	13
27	346	Клівленд, Огайо	26	88	104	Перт Амбой, Н.Дж.	13
31	6	Гастінґс он Гадсон, Н. Й.	25	88	153	Філядельфія, Па.	13
32	146	Дітройт, Мич.	24	88	194	Ню Йорк, Н. Й.	13
32	295	Акрон, Огайо	24	88	362	Брістоль, Па.	13
32	367	Рочестер, Н. Й.	24	88	402	Етобікок, Онт.	13
35	47	Бетлегем, Па.	23	88	405	Свен Рівер, Манітоба	13
35	147	Алентавн, Па.	23	88	414	Ню Гейвен, Конн.	13
35	371	Нюарк, Н. Дж.	23	97	180	Акрон, Огайо	12
35	430	Філядельфія, Па.	23	97	230	Янґставн, Огайо	12
35	484	Ютика, Н. Й.	23	97	352	Честер, Па.	12
40	127	Боффало, Н. Й.	22	97	440	Торонто, Онт.	12
40	508	Єловнайф, Манітоба	22	97	468	Ніяґара он Лейк, Онт.	12
42	174	Дітройт, Мич.	21	102	257	Лос Анджелес, Каліф.	11
42	226	Денвер, Кол.	21	102	276	Ембридж, Па.	11
42	285	Рочестер, Н. Й.	21	102	277	Гартфорд, Конн.	11
42	353	Ню Бронсвик, Н. Дж.	21	102	289	Рочестер, Н. Й.	11
42	375	Філядельфія, Па.	21	102	347	Мілвіл, Н. Дж.	11
42	387	Вилимантик, Конн.	21	102	408	Торонто, Онт.	11
42	471	Монтреаль, Квібек	21	102	427	Ст. Кетринс, Онт.	11
49	316	Рочестер, Н. Й.	20	102	472	Чикаґо, Ілл.	11
49	372	Плейнфілд, Н.Дж.	20	110	22	Чикаґо, Ілл.	10
49	444	Саскатун, Саскачеван	20	110	39	Сиракюзи, Н. Й.	10
49	458	Гамільтон, Онт.	20	110	57	Коговз, Н. Й.	10
53	115	Кантон, Огайо	19	110	128	Кліфтон Гайтс, Па.	10
53	158	Бруклин, Н. Й.	19	110	170	Джерзі Сіті, Н. Дж.	10
53	337	Балтимор, Мд.	19	110	182	Кліфтон, Н. Дж.	10
53	340	Нюарк, Н. Дж.	19	110	213	Байон, Н. Дж.	10
53	422	Філядельфія, Па.	19	110	234	Елізабет, Н. Дж.	10
58	102	Клівленд, Огайо	18	110	238	Бостон, Масс.	10
58	133	Нюарк, Н. Дж.	18	110	350	Стемфорд, Конн.	0
58	327	Гемпстед, Н. Й.	18	120	364	Клівленд, Огайо	10

НАЙВИЩИЙ СТЕЙТОВИЙ СУД РОВД АЙЛЕНДУ ЗАБОРОНИВ чоловікам карати своїх жінок побиттям, вказуючи, що фізична покара протирічить законові. Адвокат Ерем Берберіан твердив, що за стейтовим законом „мужчина має право покарати свою дружину". Однак, головний стейтовий суддя Томас Робертс вияснив, що тепер є цілком інші погляди на цю справу і заборонив застосовувати чоловікам фізичну силу супроти своїх жінок.

ІНДІЙСЬКИЙ УРЯД І БЕНҐАЛЬСЬКІ ЛІДЕРИ ПОГОДИЛИСЬ, щоб роззброїти і розв'язати бенґальські партизанські ватаги, які творились самотужки проти насильницької пакістанської влади. Ті партизани стали клопітливими однаково для індійських військових і цивільних властей у новоствореній Бенґальській державі, як теж і для лідерів тієї держави, бо партизани, маючи зброю в руках, не слухали нічиїх наказів та переводили самосуди над коляборантами з пакістанцями. Всіх тих партизан мають зосередити в спеціяльно створених таборах і там вишколювати їх на державну міліцію.

У СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ ДОЗВОЛИЛИ на висвітлення фільму „Андрей Рублев", який отримав був у 1970 році нагороду на міжнародному фільмовому фестивалі у Каннах, проте був заборонений в СССР. У тому фільмі представлено відносини на Московщині в 15-му сторіччі, з усіма забобонами та різними жорстокими сценами і оргіями. „Комсомольская Правда" похвально висловилась тепер про технічну сторінку фільму, але натаврувала його „жахливий натуралізм".

ЗДОБУТКИ ОРГАНІЗАТОРІВ УНСОЮЗУ У ЛИСТОПАДІ 1971 Р.

Ч. В.	Організатор	Придбав у листопаді	Сума забезпечення		Разом у 1971 р.
2	Елисавета Сенкович	1	$ 1,500		1
11	О. Сціпений	1	1,000		3
13	П. Шевчук	2	4,000		16
20	Є. Репета	1	5,000	АДД	29
22	Олена Олек	1	1,000		10
25	Квітка Стецюк	3	3,000		32
35	Б. Вовчик	6	6,000		
	І. Кравчишин	1	1,000		18
36	Марія Ковальчук	1	500		5
42	П. Головачук	2	4,000		34
45	М. Сенек	1	1,000		2
47	Анна Гарас	3	3,000		
	С. Гавриш	1	1,000		23
53	К. Сачко	1	1,000		2
54	В. Добчанський	1	1,000		4
55	А. Ціздин	2	5,000		27
57	В. Жмудь	1	1,000		10
63	М. Турко	4	3,500		26
71	Гльорія Перехрест	1	1,000		28
75	Б. Верещинський	2	2,000		15
78	І. Петрунцьо	4	4,000		26
82	Ольга Марущак	1	1,000		14
83	С. Гавриш	2	2,000		
	А. Кушнір	1	2,000		26
85	Т. Панько	2	2,000		5
88	В. Квас	2	4,000		
	Квітка Стецюк	1	1,000		9
94	Люба Васько	1	5,000		35
95	Францішка Фоґель	2	10,000	2 АДД	2
104	С. Мисак	4	16,000	2 АДД	13
106	А. Іванюк	8	21,000	3 АДД	50
112	Марія Капраль	1	2,000		4
114	М. Ткачук	3	8,000		
	А. Дорошенко	2	3,000		14
115	П. Бабич	2	10,000	1 АДД	19
122	М. Попович	1	1,000		2
125	Є. Репета	2	12,000		3
127	Марія Гаравус	4	6,000		
	А. Кобрин	3	7,000	1 АДД	22
130	В. Оріховський	2	10,000	2 АДД	8
131	Л. Боднар	1	2,000		9
133	Я. Леськів	2	10,000	2 АДД	18
137	М. Колодруб	1	3,000		9
139	П. Питель	2	2,000		8
146	Є. Репета	1	500		
	Г. Корбяк	1	1,000		24
147	І. Гуцайлюк	4	3,500		23
153	І. Скіра	1	1,000		13
161	А. Джула	3	4,000		34
171	Стела Расн	1	1,000		15
172	С. Гавриш	1	1,000		
	В. Осадчук	1	5,000	АДД	3
173	П. Щерба	2	2,000		8
180	Ґеновефа Жеребняк	1	2,000		12
192	Я. Сенишин	3	2,500		14
194	Е. Манацький	1	2,000		13
204	В. Палідвор	2	2,000		29
214	О. Твардовський	2	4,000		6
217	В. Оріховський	5	5,000		
	Т. Кубарич	3	3,000		40
220	І. Мелінишин	1	1,000		17
221	Т. Шпікула	11	26,000	4 АДД	68
226	М. Кальба	6	6,000		21
231	С. Гавриш	2	10,000	2 АДД	
	М. Лялюк	2	2,000		6
233	Б. Дейчанівський	2	6,000	1 АДД	29
239	М. Ковальчук	2	3,500		3
240	М. Кігічак	7	18,000		94
242	О. Чабан	2	2,000		7
243	Є. Репета	1	500		2
245	М. Мартиненко	5	13,000	2 АДД	16
248	о. Н. Столярчук	2	2,000		
	С. Гавриш	3	11,000	2 АДД	7
253	В. Фіцяк	2	1,500		4
257	П. Сильчак	2	6,000		11
266	В. Труфин	2	4,000		14
277	Е. Гомотюк	1	1,000		11
281	М. Волошин	1	1,000		6
284	І. Василюка	1	3,000		2
285	А. Скібіцький	1	2,000		21
289	В. Гуссар	1	1,000		11
290	Михайлина Іванюк	1	500		6
292	Є. Репета	1	5,000	АДД	38
295	С. Мотрович	5	15,000	2 АДД	
	М. Коваль	1	10,000		34
301	М. Ткачук	2	1,500		4
316	А. Папа	1	1,000		
	І. Гавриляк	1	1,000		20
320	І. Малко	3	17,000	1 Т-10	44
324	І. Бабяк	3	1,500		9
327	А. Копистянський	1	5,000	АДД	
	В. Оріховський	1	500		18
336	Г. Кисіль	1	1,000		17
339	С. Лупацій	1	5,000		7
340	С. Гавриш	5	13,000	2 АДД	19
343	В. Оріховський	1	1,000		2
344	Олександра Яворська	7	19,000	2 АДД	27
345	М. Дербуш	1	1,000		9
349	М. Захарко	1	1,000		18
350	Т. Фінів	2	6,000		10
354	П. Ващишин	1	1,000		2
356	М. Депа	1	1,000		14
361	В. Вишиваний	1	1,000		42
362	Ф. Петрик	2	1,000		18
364	Ольга Вик	1	2,000		10
367	В. Оріховський	3	3,000		24
371	Стефанія Стеців	1	500		
	Ю. Баранюк	1	5,000	АДД	23
375	П. Тарнавський	2	1,500		21
379	М. Семків	3	2,000		65
382	Катерина Гарбест	1	1,000		3
385	Я. Карп'як	3	7,000		9
387	В. Олійник	5	12,500	2 АДД	
	С. Гавриш	1	5,000	АДД	
388	С. Шевченко	2	1,500		3
397	М. Нич	1	1,000		28
399	Р. Припхан	1	10,000	1 Т-10	15
400	Я. Падох	2	4,000		7
402	В. Дідюк	2	6,000	1 Т-10	
	В. Дідюк	1	5,000	АДД	13
418	В. Дідюк	1	5,000	1 Т-10	
	В. Дідюк	3	11,000	1 АДД	
	І. Мельник	3	7,000	1 АДД	28
422	Б. Грицишин	8	21,000	3 АДД	19
430	І. Кніґницький	4	8,000	1 АДД	33
432	Б. Зорич	11	33,000	2 АДД	55
437	М. Малинівський	1	500		10
439	В. Зацерковний	2	8,000	1 АДД	9
441	Д. Заневич	2	7,000	1 АДД	14
444	Л. Вовк	2	10,000	1 АДД	29
445	І. Геврик	1	5,000	АДД	8
450	Євстахія Мілянич	1	1,000		5
457	Ольга Крижанівська	1	1,000		6
458	Д. Пиш	2	2,000		20
467	Т. Лялька	1	1,500		2
469	Марія Чорномаз	1	10,000		4
472	Є. Репета	1	5,000		11
479	М. Петрів	1	1,000		1
484	В. Запаранюк	3	11,000	2 АДД	23
490	Олена Чорномаз	2	1,000		5
494	В. Дідюк	4	12,000	2 АДД	5
497	М. Наконечний	2	10,000	1 АДД	3

ЯРОСЛАВ ПАДОХ, гол. секретар

ТІЛЬКИ ВІДКЛАДАНИЙ СИР ДОБРИЙ КАЖЕ УКРАЇНСЬКА ПРИПОВІДКА. НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ ЖИТТЬОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СВОГО І РІДНИХ НА ДРУГИЙ РІК. ЗАБЕЗПЕЧІТЬСЯ РАЗОМ ІЗ НИМИ ЩЕ В ЦІМ РОЦІ, ОЧЕВИДНО, В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ!

Д-р Петро Филоненко — нова українська професійна сила в Дітройті

Ще в старому краю я мав нагоду познайомитися з приятелем мого батька, бувшим старшиною Армії УНР — Петром Филоненком, який все своє життя був дуже активний у праці на українській народній ниві. Тільки під час другої світової війни він оженився, найшов собі свою суджену на Холмщині. В 1951-му році за моєю скромною допомогою він приїхав зі своєю родиною до Дітройту в ЗСА. В 1960-му р. він відійшов у вічність, залишаючи по собі дружину Анісію, двох синів Петра і Ярослава і дочку Марусю.

Д-р Петро Филоненко

Його старший син Петро Филоненко народився в 1946-му р. в Німеччині. Петро мав нагоду закінчити середню школу в Дітройті в 1964-му році, з якої пішов на студії до Вейнського Університету. Цей університет він закінчив в 1968-му р., отримавши науковий ступінь бакалавра в комерційній адміністрації. В тому ж році він вступив на студії права в Дітройтський Коледж Права, який він закінчив у квітні 1971-го року, а під час випускної церемонії 12-го червня 1971-го р. він отримав свій докторат права з особливим відзначенням (Кум Лауде). Тільки п'ять осіб зі 125 студентів були цим вирізнені. Петро все належав до здібних і пильних учнів. Студіюючи право він стояв на другому місці у своїх поступах поміж рештою студентів. Через це в університеті він був членом Почесної Студентської Ради (Гонор Коунсіл).

Під час своїх студій він був стипендіянтом Організації Українців з Університетською Освітою в Дітройті і Віндсорі, Т-ва Українських Інженерів в Дітройті, а також організації Детройт Коледжи оф Ло Алумні Сколаршіп за добрий поступ в науці.

Склавши успішно іспити в Мічиґенській Адвокатській Палаті, з днем 25-го листопада б. р. він став членом цієї палати і тим його допущено до адвокатської праці. Він тепер працює в Дітройті в адвокатській фірмі Мітчелл, Леон енд Рідлле.

Д-р Петро Филоненко вісім років учащав до суботньої української школи в Дітройті, був членом Клюбу Українських Студентів і заступником голови Братства Українських Студентів при Вейнському Університеті. Петро належав до українських молодечих організацій, а також є добрим танцюристом українських танців. Він є членом укр. прав. церкви св. Покрови в Дітройті і членом УНС, Відділ 292.

Можна тільки жаліти, що його батько не міг дожити до цієї хвилини, щоб потішитися здобутками свого сина, але його праця не була марна. Цю радість поділили його дружина, син і дочка, а також усі його приятелі.

Паст. В. Боровський

З громадського життя у Форт Вейн

Місто Форт Вейн у стейті Індіяна має свою цікаву історію. Ще наприкінці 18-го сторіччя це була фортеця, що серед моря індіянських племен Маямі і Патаватомі обороняла перших американських поселенців. Міші Канаква, славнозвісний індіянський полководець ніколи не переміг генерала А. Вейна, основника форту. Вони, на старості літ зажили як добрі сусіди і в цей спосіб засвідчили право на співіснування двох різних культур. В тому образі є багато символіки...

Український Форт Вейн має відносно коротку, бо всього двадцятирічну історію. Мала українська колонія у місті Форт Вейн — Індіяна це можливо найдалі на південь висунений пункт на лінії Дітройт-Чикаго, де ще компактною масою осіли українські люди. Свою громадську повинність виконує українська спільнота зокрема успішно на зовнішньому відтинку.

Після місяців упертої і жертвенної підготови, виступили українки міста Форт Вейну 29-го листопада 1971 року на одногодинній телевізійній програмі місцевої Сі Бі Ес станції „Енн Колон Шов" і показали американській публіці кращі зразки української вишивки - клясичної форми як теж аплікації вишивки модерного жіночого одягу. Український танок репрезентувала група юних танцюристів. Успіх і здійснення цієї відважної ідеї треба завдячувати ініціяторові і творцеві танцювальної групи Зенонові Осінчукові, мистецькому керівникові програми. Він, як працівник станції використав в тій справі особисті зв'язки і об'єднав своїм авторитетом творчі сили громади. Громада повинна бути вдячна теж всім тим безіменним героям, матерям членів танцювальної групи, що не жаліли ані часу ані зусилля для успішного завершення програми. Вони ж і в більшості виступили на програмі в характері модельок. Окремим порядком треба відмітити конферансьє Люби Цегельської - Гайнеман, що своєю бездоганною мовою, а найважливіше знанням української вишивки вже з перших хвилин появи на екрані здобула глядачів.

Від декількох років українки в Форт Вейн відчували потребу організаційного оформлення, зокрема при нагоді поважніших, репрезентаційних імпрез, де обмежені ресурси громади мусять бути використані до максимальних меж, керованих не припадком, а продуманою акцією. Зараз же після закінчення підготови телевізійної програми „Українські вишивки в модернім жіночім одягу" українки міста Форт Вейн приступили до організовання Відділу Союзу Українок, цієї єдиної неконфесійної і надпартійної жіночої організації. Це й сталося в дні 5-го грудня 1971 р., коли на запрошення Ініціятивного Комітету прибула до Форт Вейну голова Окружної Ради СУА Чикаго Любослава Шандра в товаристві протоколярної секретарки Олени Турули і кореспонденційної секретарки Окружної Ради Ліни Басюк. Після короткої ділової наради на голову вибрано одноголосно молоду і енергійну п. Г. Задерей. Цим вибором українки Форт Вейну засвідчили своє довір'я молодшій ґенерації, як теж здійснили постулят Українського Народного Союзу „В пошані до піонерів — лицем до молоді".

З. С.

СТУДЕНТИ БЕЗ ГРОШЕЙ

Куритиба, Парана. — У Бразилії значну працю для підготови молоді проводить Семінарія св. Йосипа, якою провадять Отці Чину св. Василія Великого. В журналі „Цвіркун", що його неперіодично, в дуже оригінальному оформленні, видають брати-студенти Семінарії, в числі з вересня 1971 р. розповідається, між ін., як учні Семінарії поїхали в неділю до парку „Костело Бранко" для відпочинку після навчання й праці на власному городі задля харчів: „Всі виїхали здому, але лиш кілька дістались до парку", сказано в журналі. В парку розташований зоологічний сад, виставка квітів, рільничих продуктів тощо, і тому треба було платити за вступ: „Треба було платити по 2 круйзери за вхід, а в нас по кишенях „вітри віють".

В часі Різдвяно-Новорічних Свят подаємо адресу тих українських студентів — для людей доброї волі:

„O Grilo", Rua Carmelo Rangel, 1240, 80 000 Curitiba, Parana, Brasil.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE 5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

ПОЧАТКИ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ

(Закінчення на стор. 2-ій)

пок. д-р інж. Є. Храпливий (докторант УГА), а піонерами цієї праці в терені були абсольвенти УГА: Є. Томашевський, В. Вакуловський, П. Дубрівний, М. Каплистий та А. Романенко. В 1933 році було учнів - змагунів у тих секціях біля 528 осіб, а вже 1938 року їх число збільшилося до 13.401. Селяни - хлібороби виявляли велике зацікавлення навчанням у тих секціях, завдяки чому збільшувалась продукція сільськогосподарських виробів. А такі продукти, як яйця, масло, також експортовано на закордонні ринки.

Організацію збуту сільськогосподарських продуктів через кооперацію треба завдячувати у великій мірі абсольвентам УГА: інж. Г. Нянчурові в Тернополі, К. Бородайкові в Белзі, Т. Микулякові в Сокалі, Д. Михайлюкові в Коломиї, І. Прокопові в Косові, П. Прибутківському в Перемишлі і В. Вакуловському. Останній в Окружному Союзі Кооператив у Рогатині зорганізував зразково збут збіжжя, ясць, квасолі, свиней, курей і гусей. З рамени філії Т-ва „Сільський Господар" і при співпраці Повітового Союзу Кооператив у Калуші П. Дубрівний зорганізував збут худоби, головно з митрополичих дібр у Карпатах. Через добре наладнаний збут сільськогосподарських продуктів і розвиток кооперації сконкуровано приватних визискувачів і піднесено життьовий стандарт селянина.

В широкій розбудові продукційної кооперації на західньоукраїнських землях абсольвенти УГА вклали також відповідну працю. Інж. Г. Мацула та інж. Ю. Бик, абсольвенти Економічно-Кооперативного факультету УГА, заснували в Яворові першу кооперативну гарбарню під назвою Промислово-Кооперативна Гарбарня в Яворові - Наконечнім, в якій виробляли м'яку шкіру т. зв. „юхт - рослинний" та „бокс-хромове" гарбування. Гарбарня успішно працювала від 1934-го до 1939 року. З окупацією совєтами Галичини інж. Г. Мацулу та інж. Ю. Бика заарештовано і вивезено на Сибір, як „буржуазних націоналістів".

Фабрика „Суспільний Промисел" у Львові потребувала сирівцю для продукції цикорії. Культура цикорії в Галичині серед селян - хліборобів була цілком незнана. Завдяки праці абсольвента УГА інж. М. Каплистого селяни Жовківщини почали управляти цикорію і були постійними постачальниками сирівцю цикорії до фабрики „Суспільний Промисел". Таким чином тут повністю здійснилися засади сільськогосподарської кооперації: хлібороб продукує сирівець, промислова кооперація його переробляє і готовий фабрикат повертається до вжитку хліборобові на село.

Абсольвенти УГА в агрикультурне й економічне відродження західньоукраїнських земель вмурували солідну цеголку і тим самим поставили ім'я своєї Альма Матер на високе місце, як фахової школи на чужині. В травні 1972 р. УГА святкуватиме 50-річчя свого існування. Хай цих кілька рядків про працю абсольвентів УГА на західньоукраїнських землях будуть для них виявом вдячности.

Літературний вечір Любови Коленської

Автор, який пише щиро, за покликом серця, заслуговує на такий гарний літературний вечір, який мала Люба Коленська в Ірвінгтоні 14-го листопада цього року.

Відбувся той літературний вечір у зв'язку з появою нової книжки Л. Коленської — „Павлів тріюмф". Приємно було бачити у заповненій слухачами залі Українського Народного Дому Ірвінгтону багато молоді, бо сьогодні це не таке часте явище на подібних вечорах. І . . . навіть письменникі були, тож Люба Коленська не могла нарікати, мовляв, „ой одна я, одна, як билинонька в полі".

Бо — треба сказати правду — бувають вечори, та ще й як часто, коли на доповіді маляра нема ані одного його колеги, а на якомусь літературному вечорі . . . жадного письменника. На вечорі ж Люби Коленської були: Оксана Керч, Дарія Ярославська, Діма, Мирослава Ласовська, Микола Куліш, Володимир Ласовський та інші діячі літературного і мистецького світу. Гріх було б не згадати нашого вельмишановного п. Бориса Мартоса, колишнього прем'єр-міністра Української Народної Республіки.

Відбувся ж вечір з ініціятиви АДУК'у і відкрив його інж. Л. Калинич — голова Відділу АДУК'у на Північне Ню Джерзі. Після нього виступила з дуже цікавою, змістовною доповіддю Оксана Керч. Говорячи про ролю письменника в суспільстві, вона, зокрема, відзначила місце письменника в еміґраційному житті, підкресливши, що саме творчість Л. Коленської є яскравим виразником того життя.

З мистецьким читанням творів письменниці виступила добре відома нам ще зі Студії Йосипа Гірняка і Олімпії Добровольської — Оля Кириченко - Шуган. Вона прочитала новелю з нової книжки Л. Коленської „А я й не знала", а також „Джмелиний спів" із ще не друкованої книжки авторки — „Дзеркала".

Наша незрівняна Галина Андреадіс, при фортепіяновому супроводі Марійки Гечи, порадувала слухачів ще раз своїм чудовим голосом, відспівавши кілька пісень, а спеціяльно для Люби Коленської — „Два кольори".

На закінчення літературного вечора виступила сама письменниця зі словом подяки, в якому підкреслила значення подібних вечорів як для письменників, так і для читачів, чи — в даному випадку — слухачів. Вона була глибоко зворушена, коли до неї підійшли з квітами колишні її учні зі школя українознавства. Були ще квіти й від Управи АДУК'у. Це були квіти видимі. А були ще й невидимі — тепло людських сердець.

І був, звичайно, традиційний чай із солодощами, який витворює родинну атмосферу, коли навіть наймовчазнішим хочеться поділитись враженнями.

Треба сказати, що люди в Ірвінґтоні та його околицях — люди добрі, щиросердечні, живуть активним громадським життям і творять разом дружню громаду.

Діма

Професійний успіх нашого лікаря

Дня 24-го листопада 1971 р. Колегія Американських хірургів (Амерікан Борд оф Сирджри) повідомила д-ра Володимира Прокоповича, що він здав із успіхом усний іспит і дістане диплом спеціяліста-хірурга. Такі листи дістає щороку досить велика кількість молодих хірургів, що в нормальних умовинах кінчать тутешні школи. Але д-р В. Прокопович 61-річна людина і щоб одержати диплом спеціяліста хірурга мусів побороти неодні труднощі.

Д-р Володимир Прокопович

Д-р Володимир Прокопович народився 13-го березня 1910 р. в Юнашкові біля Рогатина, де батько був пароком. Середню освіту здобув у Філії Академічної гімназії у Львові, склавши іспит зрілости 1928-го р. Опісля студіював медицину у львівському університеті й закінчив її докторатом. Там же розпочав лікарську практику. Переживши в мундурі польського вояка німецько-польську війну, опинився у Львові під большевицькою владою. Швидко усвідомив собі, що під режимом московського комунізму не зможе жити й працювати, тому перейшов потайки кордон і дістався спершу до Холму, а далі до Кракова. Діждавшися тут німецько-совєтської війни, вернувся в 1941 р. до Львова. Як дивізійник, карався опісля п'ять довгих років на на Сибірі в таборі полонених. Вирвавшись чудом на волю, поїхав до Мюнхену, де працював лікарем. З початку 1952-го р. вдалося йому виїхати до ЗСА й поселитися в Дітройті, де вже був його брат, о. Іван Прокопович.

Хоч виснажений важкими переживаннями взявся з молодечим запалом до праці й науки, щоб із загального лікаря перестанитися на хірурга. Хоч 1970-го р. склав лікарський іспит, далі працював завзято над собою, поглиблюючи своє лікарське знання. Завдяки великим зусиллям удалося йому вкінці осягнути успіх, яким мало хто з наших лікарів і старших людей на еміґрації може похвалитися.

Д-р Прокопович любить свою лікарську професію і безупину удосконалює себе і зацікавлений медичними досягненнями, читає найновіщу медичну літературу. Хоч приватну лікарську практику відкрив вже 1958-го р., він не вдоволявся своїми досягненнями, але безупину змагав до вищого.

Д-р Прокопович належав до Пласту, любить спорт, є членом наших товариств і бере жваву участь у нашому суспільному житті. Був головою Т-ва Дивізійників, кількома наворотами очолював у Дітройті „Лікарське Товариство", є членом НТШ, УККА, Літературно-Мистецького Клюбу, а тепер жертвенно працює як голова товариства „За Патріярхат". Він часто безкоштовно лікує комбатантів, дає щедрі жертви на народні цілі, і в нашій громаді відомий, як дуже релігійна людина.

В товариському житті д-р В. Прокопович привітна людина, з якою можна говорити на всякі теми. Його освіта всебічна; він любить музику, літературу й багато цитує з пам'яті, особливо з грецької і римської літератури. В нашому громадському житті це дуже цінна людина, бо відзначається він рисами характеру, які не часто стрічаємо в людей. Його характеризують велика працьовитість і наполегливість, глибока віра в осягнення наміченої мети й гарт духа — це прикмети, які завжди давали йому й дають поштовх та силу до невтомної праці.

Іван Боднарук

Мистці Филядельфії жертвують на Український Католицький Університет

В неділю 12-го грудня ц. р. відбулася у Філядельфії друга в цьому році імпреза, на потреби українського осередку в Римі, що її влаштування завдячуємо нашим мистцям.

Коли в першому випадку згадуємо відбутий ще в січні ц. р. „Вечір мистецького слова й пісні", то цим разом 24-ох українських мистців пожертвували 25 своїх творів (малярство - скульптура - графіка), щоб дрібними пожертвами за квитки на виграшу, помогти придбати фонди на Український Католицький Університет і Собор св. Софії в Римі.

Висловлюючи признання та найщирішу подяку усім мистцям - жертводавцям, що їх імена на цьому місці вичислюємо, Комітет ще раз підкреслює, що тільки завдяки зрозумінні й жертвенності цього малого гуртка мистців, вдалося таку імпрезу зорганізувати. До них належать: Андрусів Петро, Бульба-Витвицька Таня, Бобинський Йосиф (дар Мистецької Студії), Чайковський Антін, Досхват Христина, Дорошенко Василь, Гура Юрій, Капчушенко Петро, Кивелюк Василь, Климовська Ніна, (дві картини), Ковдра Богдан, Кулинич Любомир, Лада Софія, Лучаковська-Армстронґ, Мегик Петро, Німець Максим, Рожок Степан, Стефанів Наталія, Семянців Валентин, Василишин Роман, В. В., Василишин Петро, Ванчицька Оксана, Зелінська Христина.

Зібрані пожертви в сумі 3,861.00 дол. передано в цілості на руки голови Нашої Церкви Блаженнішого Верховного Архиєпископа Йосифа.

При тій нагоді складаємо також щиру подяку усім, що своєю працею причинилися до технічного переведення імпрези. Навіть наші наймолодші, діти з садочка й початкової школи, брали участь, бо вони були ті, що витягали квитки на виграшу й в їх сторону зверталися тих 25 „щасливих" що отримали мистецькі твори.

Та найкращою подякою усім тим, що даром мистецького твору, чи дрібною лептою, цілорічним збиранням пожертв, чи за плянуванням — недоспаними ночами, усіх хто щирим - добрим серцем відгукнувся і зрозумів потребу допомоги, найкращим признанням буде ріст і розбудова наших українських установ в Римі, що під проводом Блаженнішого Верховного Архиєпископа Йосифа стали об'єднуючим центром українців в світі, за словами: „Істина і любов науки єднають в розсіянні сущих".

д-р Мирослав Навроцький

Замість квітів па могилу

сл. п. д-р Анни Герасимович

зложили по 10.00 долярів

на Пластовий Вишкільний Фонд ім. Дрота:
Р. Волчук, Л. і Р. Гавриляки, Б. і В. Гнатківські, Т. Купчинська, І. і Ю. Купчинські, Л. і Б. Курилки, Я. і Я. Рублі, М. і О. Слупчинські, А. і Я. Терлецькі, Х. і Ю. Ференцевичі, Р. Ференцевич, І. і З. Шепаровичі. Разом $120.00.

В ім'я змішування націй...

Одеська автоколона під назвою „Агітпоїзд „Дружба" побувала в кількох селах у сусідній з Україною Молдавській ССР та об'їздила південь Одеської області. В репортажі у „Культурі і Житті" з 16 грудня було сказано, що в Молдавії є цілі українські села, або ж села, „де живуть українці", як ось у с. Бурлачені, Вулканештського району, поблизу — через кордон — українського села Орлівки, Ренійського району УССР. На півдні Одещини бригада відвідала, між ін.,: український колгосп ім. Леніна на Татарбунарщині, молдавський колгосп ім. Леніна в Ренійському районі, російське село Успенівку Саратського району, болгарське село Голицю Болградського району.

В ім'я „соціялістичної співдружности", в репортажі подано, що „в російському селі Успенівці" найкраще сприймали українські, а в „українському селі Старокозаче навпаки - російські народні пісні. Молдаванам Новосільського району найбільше сподобались українські пісні . . ., а українцям із села Шевченкове — читання гумористичних російських оповідань". Також українцям у с. Роксолани мали найбільше сподобатися не українські, а молдавські танці. Такий „культурний пробіг" тривав 9 днів, впродовж яких його учасники подолали 1 900 кілометрів.

У ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої МАМИ і БАБУНІ

бл. п. проф. РОСТИСЛАВИ ТЕМНИЦЬКОЇ

що відійшла у Вічність 26 грудня 1968 року буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

В СУБОТУ, 1-го СІЧНЯ 1972 р., о год. 9:15
в ЦЕРКВІ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ
в НЮАРКУ, при вулицях Sandford і Ivy

Рідних та Приятелів просять про молитву

СИН з ДРУЖИНОЮ та ВНУКАМИ

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого й Невіджалуваного ЧОЛОВІКА, БАТЬКА і ДІДУНЯ

бл. п. о. БОГДАНА ОСІДАЧА

будуть відслужені
в середу, 5-го січня 1972 року
о год. 8-ій рано
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
в Українських Католицьких Церквах:

1) Українській Католицькій Катедрі НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па.;
2) СВ. МИХАЇЛА, ЧИКАҐО, Ілл.;
3) СВ. ЙОСАФАТА, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ —Френкфорд;
4) СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, ЛОРЕЙН, Огайо;
5) СВ. МИКОЛАЯ, ГАДСОН, Н. Й.

Рідню, Приятелів, Знайомих та бувших Парохіян у Рідні Краю та Америці просимо про молитви.

ДРУЖИНА, ДІТИ і ВНУКИ

ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ФОНД
„ЦЕРКВА В ПОТРЕБІ"

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ТА
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
УСІЙ УКРАЇНСЬКІЙ СПІЛЬНОТІ ТА
ЇЇ ПРОВОДАМ

— БАЖАЄ —

ТУК

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ

КООПЕРАТИВИ — ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ (ТУК)

Федеральна Кредитова Кооператива
„САМОПОМІЧ"
239 South Broadway
Baltimore, Md. 21231

Федеральна Кредитова Кооператива
СВ. АНДРЕЯ
P.O. Box 375
South Bound Brook, N.J. 08880

Федеральна Кредитова Кооператива
„ДНІПРО"
562 Genesse Street
Buffalo, N.Y. 14204

Федеральна Кредитова Кооператива
„САМОПОМІЧ"
961 Wethersfield Avenue
Hartford, Conn. 06114

Федеральна Кредитова Кооператива
„САМОПОМІЧ"
11838 Jos. Campau Avenue
Detroit, Mich. 48212

Федеральна Кредитова Кооператива
„СУМА"
301 Palisade Avenue
Yonkers, N.Y. 10703

Українська Кредитова Кооператива
„ОСНОВА"
4436 State Road
Cleveland, Ohio, 44109

Кредитова Кооператива
„БУДУЧНІСТЬ"
4641 Martin Avenue
Detroit, Mich. 48210

Федеральна Кредитова Кооператива
„САМОПОМІЧ"
558 Summit Avenue
Jersey City, N.J. 07306

Федеральна Кредитова Кооператива
„САМОПОМІЧ"
59 Parker Road
Elizabeth, N.J. 07208

УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА
808 W. Washington Street
Milwaukee, Wisc. 53204

УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА
28 — 2nd Street NE.
Minneapolis, Minn. 55413

Федеральна Кредитова Кооператива
„САМОПОМІЧ"
98 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА
ПРАВОСЛАВНА КООПЕРАТ.
304 East 9th Street
New York, N.Y. 10003

Видавнича Кооператива
„ЧЕРВОНА КАЛИНА"
P.O. Box 507 Church St. Sta.
New York, N.Y. 10008

Федеральна Кредитова Кооператива
„САМОПОМІЧ"
249 Stuyvesant Avenue
Newark, N.J. 07106

Федеральна Кредитова Кооператива
„САМОПОМІЧ"
3010 W. Third Street
Chester, Pa. 19013

Федеральна Кредитова Кооператива
„САМОПОМІЧ"
6108 State Road
Parma, Ohio, 44134

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТ.
831 Joseph Avenue
Rochester, N.Y. 14621

Федеральна Кредитова Кооператива
„САМОПОМІЧ"
237 Hope Avenue
Passaic, N.J. 07[illegible]

Федеральна Кредитова Кооператива
„САМОПОМІЧ"
981½ South Broad Street
Trenton, N.J. 08611

„БАЗАР"
823 N. Franklin Street
Philadelphia, Pa. 19123

Федеральна Кредитова Кооператива
„САМОПОМІЧ"
4814 North Broad Street
Philadelphia, Pa. 19141

Споживча Кооператива
„САМОДОПОМОГА"
2204 W. Chicago Avenue
Chicago, Ill. 60622

Федеральна Кредитова Кооператива
„САМОПОМІЧ"
2351 W. Chicago Avenue
Chicago, Ill. 60622

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ! НЕ ВХОДІТЬ У НОВИЙ РІК БЕЗ ДОСТАТНЬОГО ЖИТТЬОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ПРИДБАЙТЕ ЙОГО ЩЕ В ЦЬОМУ РОЦІ, А ЩЕ КРАЩЕ СЬОГОДНІ, БО ЗАВТРА МОЖЕ БУТИ ЗАПІЗНО. ЗАПЕЗПЕЧІТЬ СЕБЕ І РІДНИХ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ І БУДЬТЕ БЕЗПЕЧНІ!

„ВЕЛИЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ"

(Закінчення із стор. 2-ої)

вони є не всюди. Залишається ще автобус.

„Проблема перша: автобусний парк освоюється не на повну потужність", сказано в „Радянській Україні" з 16 грудня 1971 р., в розділі „Пасажир на зупинці". „Основна причина — не вистачає водіїв. Через це у Хмельницькій області простою з кожних 100 автобусів третина. Ще більша нестача кваліфікованих водіїв у Донецькій, Запорізькій, Дніпропетровській областях". „Проблема друга: низький рівень технічної готовности автобусів, постійна нестача запасних частин ... Об'єднання „Сільгосптехніка", покликане задовольняти автопідприємства запасними частинами, задовольняє потреби тільки на 20-25%". Лише в Хмельницькій області автобусний транспорт зазнав за рік втрат на 800 000 рублів, бо автобуси не могли рушити з місця, іноді навіть тоді, коли в них уже сиділи пасажири ...

Прикладами такого роду „праці" автотранспорту в сучасній Україні можна списати десяток чисел „Свободи".

Підозрілість

Нестачі, перебої, нагінка режиму на передових людей, особливо на студентську молодь, економічні труднощі — все це викликає в Україні настрій, який можна легко зрозуміти навіть на віддалі 4 000 миль.

„За якою статтею карається образливу й безпідставну перевірку і навіть обшук покупців у деяких крамницях самообслуговування?" — запитав один із читачів на сторінках „Радянської України" з 4-го вересня 1971 р. Так, у Одесі тепер обшукують навіть малі жіночі торбинки в крамницях: „До деяких люди бояться заходити, бо там продавці перетворились на детективів". На Спаській пристані в Києві є навіть оголошення, яке яскраво виявляє недовір'я до людей: „Зберігайте квитки, це позбавить вас штрафу!" У м. П'ятихатки хтось викрадав електричний струм. Керівники влаштували в місті облаву: „Контролери вдиралися у квартири в той час, коли всі дорослі на роботі, і на очах переляканих дітей здирали лічильники" ...

Злочинність

Де нестатки (як і понаддостатки), там і злочини. В сучасній Україні їх так же багато, як було в 1930-х роках у Чикаго. Злочини тихі й голосні, з пильниками, вломами, підробляння ключів, з ножами і револьверами. Преса неохоче про це згадує, тим більше, що Валентинові Морозові, наприклад, за ідеологічні переконання дали 14 років тюрми-заслання, а за велику крадіжку засуджують на 2-3 роки. Здебільшого совєтська преса у вістках „Із залі суду" вкінці зазначає: „Підсудні дістали по заслузі" — і це все.

Один приклад за „Молоддю України" з 14 листопада 1971 року:

Молоді люди: Валентин Андуров з Одеси, красунь, молодий здібний композитор, юнак Шеленговський з Харківщини і спортсмен-борець, велетень-юнак Юрій Чумаченко зформували „банду": „Доля дарувала всім трьом приємні обличчя, гарну статуру, вони вишукано одягались" ... Керівником був В. Андуров, який у 16 років збагнув, що на чесній праці й так нічого не заробить, і тої ж „був позбавлений на три роки волі", стверджує газета (яка в інших числах не раз твердила, що 16-літніх в СССР не засуджують) ... „Працювати? — нехай працює трактор, він залізний", сказав юнак сам собі і відмовився „від чесної перспективи", яка давала йому заробітку 66 рублів на місяць ... (чоловіча середня сорочка коштує 22 рублі). Утрьох вони „гастролювали": відмичками, ломиками відчиняли „продовольчі магазини", або обкрадали каси по санаторіях. Зловили їх після грабунку в с. Березівці на Вінниччині по числах транзисторів, забраних із крамниці. Цікава деталь: „бандити" ніколи не грабували приватних громадян, лише установи.

Скільки їм „дали" — невідомо. Але відомо, кого насправді треба було б судити.

Леонід Полтава

Ред. Володимир Леник відвідав УНС, „Свободу"

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Відповідальний редактор тижневика „Шлях Перемоги", відомий громадський діяч у Европі, член Дирекції Українського Інтернату „Рідна Школа" в Мюнхені Володимир Леник відвідав Головну Канцелярію УНСоюзу і редакцію „Свободи" напередодні повернення до Німеччини. Він прибув до ЗСА 27-го листопада з рамени Дирекції Т-ва „Рідна Школа", що створило й опікується Українським Інтернатом у Мюнхені, де цього року є вже понад 50 дітей з різних країн і де заплянованo придбати будинок як для виховання, так і для створення постійної Української Середньої Школи. Ред. Вол. Леник відбув подорож по українських громадах, відвідавши Ню Йорк, Клівленд, Чикаго, Дітройт та інші міста, також Торонто в Канаді, де мав розмови з керівниками українських центральних установ і організацій у справі фінансової збірки-підтримки на придбання власного будинку Українського Інтернату в Мюнхені. Подекуди він мав наради з громадянством, всюди зустрічаючи зрозуміння, підтримку та згоду на проведення збірки на важливу справу, яка незабаром розпочнеться. Крім установ, ред. Володимир Леник відвідав Митрополита УПЦ Владику Мстислава, Митрополита УКЦ Владику Амвросія і в Канаді Митрополита УКЦ Владику Максима, а також усі братські Союзові організації. Ред. Вол. Леник відлетів до Мюнхену 20 грудня, везучи дітям в Українському Інтернаті та Дирекції Т-ва „Рідна Школа" добрі різдвяні вісті від українських спільноти за океаном.

50-ліття священослужіння о. А. Стасюка

Українська католицька парафія св. О. Миколая і українська громада м. Боффало відзначили в неділю, 5-го грудня 1971 р., 50-ліття священичої праці о. Андрія Стасюка, сотрудника місцевої парафії і вчителя релігії (катехита) цілоденної парафіяльної школи та Школи Українознавства.

Отець Андрій Стасюк народився 3-го вересня 1895 р. в оселі Добриводи, Збаразького повіту, в селянській сім'ї. По закінченні української гімназії в Тернополі в 1913 р., йдучи за своїм покликанням, записався на теологічні студії у Львові, які однак перервала перша світова війна і служба в Українській Галицькій Армії в роках 1918-19. По війні продовжував теологічні студії, закінчив їх у 1921 р., і 4-го грудня був висвячений єпископом Йосифом Боцяном у Львові на священика. Обов'язки священика виконував як сотрудник пароха і вчитель релігії в народних школах і українській приватній гімназії в Тернополі, аж до часу, коли хуртовина другої світової війни змусила його покинути рідний Тернопіль і з родиною вийти на еміграцію, спершу до Австрії, а потім до Німеччини, де працював як сотрудник в українській католицькій парафії в Мюнхені. У 1950 р. переїхав з рідною до ЗСА та зупинився спершу в Лянкестері, а потім у Боффало, де проживає і працює досі.

У 1921 р. о. Андрій одружився з абсольвенткою вчительської семінарії Емілією Мурій з Тернополя. Бог обдарив їх чотирма синами, з яких найстаршого, Ярослава, арештувало НКВД в 1941 р. і вивезло в невідоме, і за ним пропав слід. Три сини з дружинами і дітьми живуть у Боффало.

Для відзначення 50-ти річчя праці на Христовій ниві, і 50-річчя подружного життя, Боффалівська громада разом з місцевими українськими священиками зібралися в неділю, 5-го грудня в залі парафіяльної школи, щоб при спільній вечері вшанувати цей золотий ювілей. Прибула також ближча і дальша родина з різних місцевостей ЗСА і Канади. Представники місцевих товариств і організацій та шкільна молодь складали побажання і подяку п-ву Стасюкам за їхню працю, не лише на церковному, але й громадському полі, тим паче, що дружина о. Андрія працювала як суспільна діячка в Тернополі, а також у Боффало, як голова Відділу Союзу Українок. Серед численних письмових привітань, які відчитав господар вечірки, Ярослав Литвин, наспів також привіт і побажання від Стемфордського Владики Йосифа, яке відчитав о. парох д-р П. Іваків.

Зворушений о. Стасюк подякував усім за пам'ять і вшанування його праці, зібрані відспівали „Многая Літа" та побажали здоров'я і сили для дальшої праці о. Андрієві і його дружині, а о. парох молитвою закінчив цю святкову зустріч.

О. З.

Трофей — „Євшанові"

В Саскатуні дня 4-го грудня 1971 ц. р. відбувся у залі Центру Української Молоді, бенкет для батьків, членів танцювальної групи „Євшан" та запрошених гостей, що чисельно прибули.

Під час бенкету передано Трофей „Духа Євшану" та стипендію $100.00 для члена танцювальної групи, що у 1971 р. виказав здібності, посвяту, віддання українському танкові та українській культурі. Трофеї ці — це щорічна стипендія уфундована фірмою Ремко Монюмент, яка доцінює вагу українського танку та вклад його у всеканадійську культурну скарбницю.

Вечір перейшов у товариській атмосфері із виступом „Євшану", що показала публіці декілька нових танків власної композиції. П. О. Гнатюк — майстер церемоній покликав до слова голову „Євшану", Галю Поліщук, о. В. Івашка, п-ю Войтович, д-ра С. Дершка, голову КУК, п. Кляймера та менаджера Ремко Ко, п. Кальгуна, що високо оцінив працю, поступ і досягнення „Євшану", вручаючи трофей, при асисті пані Діброви. Уфундування трофеїв та стипендія є тим цінніші, що це зробила не українська компанія, а компанія що над усе цінить мистецькі досягнення, в цьому випадку — українські.

С. Д.

5-та виставка емалій Шонка-Русича продовжена до 20-го січня

Емалія К. Шонка-Русича

Ню Йорк. — П'ята з черги індивідуальна Виставка емалій мистця Константина Шонка-Русича в „Норм Енемал Арт Галері" при 318 Схід 9-ій вулиці, на долині міста, продовжена до 20-го січня 1972 року. К. Шонк-Русич організує при тій галерії Музей, де будуть зберігатись зразки прикладного мистецтва. З 15-го січня в галерії будуть виставлені його емалії - ікони та репродукції старовинних українських емалій з княжої доби. Емалія — це одна з дуже давніх мистецьких технік, яка не піддається руйнівницькій дії часу. К. Шонк-Русич одержав за свої праці на загальних американських виставках у Вашингтонсько му Сквері в Ню Йорку: другу нагороду за емалію „Мухомори" та дві перші нагороди за „Сову" і за „Птаха-тукана". До цієї Виставки вийшов каталог з майже 30 ілюстраціями.

На свіжу могилу д-ра О. Олійника

Пару днів тому, „Свобода" принесла вістку, що в Пармі (Огайо) дня 13-го листопада 1971 помер на 84-му році життя колишній старшина УГА та довголітній адвокат в Тернополі д-р Олекса Олійник.

Покійний д-р О. Олійник був загальнознаний не тільки в місті Тернопіль, де постійно працював, аж до хвилини, коли разом з численними спітромадянами міста мусів опустити рідну землю у 1944 р. Був він теж знаний в цілому повіті та далеко поза його границями.

Численні політичні процеси, в яких він обороняв оскаржених та інші судові справи, які він довгі літа провадив в імені своїх клієнтів, все з'єднували йому прихильників.

Та Покійний не вдоволявся самою тільки професійною працею. Він працював в різних товариствах та організаціях, як Філія Просвіти, яка між двома світовими війнами розвинула дуже широку діяльність, не тільки в місті, але і селах повіту та поза його границями. Не був він чужий у нашій кооперації, яка в тому часі при співдії Подільського Союзу Кооператив дуже причинилась не тільки до господарського піднесення нашого народу, але осягнула теж дуже поважні успіхи на культурному полі.

Коли у 1941 р. німці наступали на Тернопіль, большевики внаретштували багато наших визначних людей, а не маючи часу розправитись з ними на місці, як це зробили дещо скоріше і вимордували 640 людей, яких залишили в місцевій тюрмі (в пивницях або погребаних на подвір'ї), поспішно гнали їх на схід. Між ними був теж д-р О. Олійник.

Коли вони проходили через одно поблизьке село, а це було ніччю, не знати з якої причини, один з НКВД-истів стрілив йому в голову ззаду. Можливо, що Покійний припадково вихилився з ряду, чи упав на дорогу, і його зараз усунено в придорожний рів, де й залишено.

Коли арештовані відійшли, селяни, чуючи стріл... побачили в рові людину без ознак життя. Вони його розпізнали, забрали до одної з хат, покликали негайно лікаря. Цей заопікувався ним і привернув до здоров'я, на щастя, куля не пробила черепа, лиш пригнуличила, здираючи шкіру з голови. В короткому часі він видужав і повернув до праці. Всі ці, що їх большевики забрали тоді з міста, пропали без сліду.

За часів німецької окупації (1941-44 рр.) Покійного іменовано головою „Союзу Громад", який в часі війни відіграв поважну ролю, обороняючи наших людей від всяких підозрінь та переслідувань, як, наприклад, за так зв. „контигентів".

Коли ж воєнний фронт знайшовся знову під мурами нашого міста і большевики старалися його знову захопити в свої руки, Покійний вийшов з нього враз з тисячами інших мешканців.

Прибувши до Америки, працював далі відповідно до своїх сил і можливостей. В листах до автора дописувач писав, що опрацьовує історію свого рідного села та інші речі.

Володимир Мацьків

Приємний авторський Вечір

Нам було приємно прочитати в часописі „Свобода" про авторський вечір з нагоди 45-ліття літературно наукової діяльности проф. д-ра В. Янова, що відбувся в Ню Йорку, дня 10-го грудня ц. року.

Вечір пройшов в культурно-захоплюючій атмосфері. Ректор Українського Вільного Университету В. Янів не тільки добре провадить наш университет в трудні часи нашого еміграційного життя, але його поезії одушевляють людину.

Молодий науковець д-р Андрій Шуль глибоко відчув зміст поезії проф. Янева „Отче наш" і в своїй декламації передав усю велич цього твору.

В урочистому настрої присутні відспівали „Многая літа" проф. Янову під диригуванням А. Шуля.

С. Гасвська

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

ЖИДИ В СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ ПОВИННІ там залишитись — заявив президент Світового Жидівського Конгресу Нахум Гольдман, який звернувся з закликом до всіх жидів у світі, щоб вони припинили свою кампанію за виїзд жидів з СССР до Ізраїлю. Гольдман уважає, що та кампанія тільки погіршує долю підсовєтських жидів.

16 КОЛИШНІХ ВОЯКІВ ВЕТЕРАНІВ ІЗ В'ЄТНАМУ самовільно проникли в будову статуї „Свободи" біля Ню Йорку й заявили, що вони звідти не вийдуть аж до навечір'я Нового Року. Таким способом вони вирішили задемонструвати свій протест проти антикомуністичної війни у В'єтнамі. Протестанти замкнулись у нижчій частині будови статуї, і навіть коли б вони хотіли вийти, то не зможуть, бо ті двері відчиняються тільки ззовні.

ЖИТТЯ У КОЛИШНЬОМУ СХІДНЬОМУ ПАКІСТАНІ ВЕРТАЄТЬСЯ поволі до нормального стану. Тепер Східній Пакістан є молодою Бенгальською державою, яку проте визнала покищо одна тільки Індія. Закордонні кореспонденти вказують, як на характеристичний доказ повороту до ладу і спокою, появу на вулицях великого східньо-пакістанського міста Єссоре — жінок: за 8-місячного періоду, від кінця березня до початку грудня цього року всі дівчата й заміжні жінки втікали з міст в ліси й далекі села, щоб рятуватись перед розгульною західньо-пакістанською солдатескою. Поведення західньо - пакістанських вояків супроти жінок у Східньому Пакістані, своїх державних співгромадянок, було таке ганебне, що бенгальський уряд проголосив, що треба ставитись до жінок, жертв того дикунства, як до національних героїнь.